

Program pro životní prostředí a opatření v oblasti klimatu (LIFE)

Výzva k předkládání návrhů

Příroda a biologická rozmanitost – Standardní akční prokety (SAP)

LIFE-2025-SAP-NAT

Verze 1.0

24. duben 2025

HISTORIE ZMĚN			
Verze	Datum vydání	Změna	Stránka
1.0	24.04.2025	• Původní verze.	
		•	
		•	
		•	

EVROPSKÁ VÝKONNÁ AGENTURA PRO KLIMA, INFRASTRUKTURU A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (CINEA)

CINEA.D – Přírodní zdroje, klima, udržitelná modrá ekonomika a čistá energie
Jednotka D2 – LIFE Životní prostředí (příroda a oběhové hospodářství)

VÝZVA K PŘEDKLÁDÁNÍ NÁVRHŮ

OBSAH

0. Úvod	5
1. Souvislosti	6
Co je program LIFE?	6
Příroda a biologická rozmanitost	7
Oběhové hospodářství a kvalita života	8
Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně	8
Přechod na čistou energii	9
2. Typ akce - Cíle - Témata a priority - Činnosti, které lze financovat - Očekávaný dopad	10
Typ akce	10
LIFE-2025-SAP-NAT-NATURE – Příroda a biologická rozmanitost	11
Cíle	11
Rozsah - činnosti, které lze financovat	12
Očekávaný dopad	15
Míra financování	16
Další podmínky	16
LIFE-2025-SAP-NAT-GOV – Veřejná správa a informace o přírodě	25
Cíle	25
Rozsah - činnosti, které lze financovat	26
Očekávaný dopad	27
Míra financování	27
Další podmínky	27
3. Dostupný rozpočet	28
4. Časový plán a termíny	28
5. Přípustnost a dokumenty	28
6. Způsobilost	30
Způsobilí účastníci (způsobilé země)	30
Složení konsorcia	32
Způsobilé činnosti	32
Zeměpisná poloha (cílové země)	32
7. Finanční a provozní kapacita a vyloučení	32
Finanční kapacita	32
Provozní kapacita	33
Vyloučení	34

8. Postup hodnocení a přidělení	35
9. Kritéria přidělení	35
10. Právní a finanční nastavení grantových dohod	37
Datum zahájení a doba trvání projektu.....	38
Milníky a výstupy.....	38
Forma grantu, míra financování a maximální výše grantu	38
Rozpočtové kategorie a pravidla způsobilosti nákladů.....	39
Podávání zpráv a platební ujednání.....	41
Záruky předběžného financování	41
Certifikáty	42
Režim odpovědnosti za vracení prostředků	42
Ustanovení týkající se provádění projektu	42
Další specifika	43
Nedodržení a porušení smlouvy	43
11. Jak podat žádost	43
12. Pomoc	44
13. Důležité	45

0. Úvod

Toto je výzva k předkládání návrhů na **granty EU na akce v oblasti Přírody a biologické rozmanitosti** v rámci **Programu pro životní prostředí a opatření v oblasti klimatu (LIFE)**.

Regulační rámec pro tento program financovaný EU je stanoven v:

- Nařízení 2024/2509 ([Finanční nařízení EU](#))¹
- základním právním aktu (Nařízení LIFE [2021/783](#))².

Výzva je vyhlášena v souladu s Víceletým pracovním programem na období 2025-2027³ a bude ji řídit **Evropská výkonná agentura pro klima, infrastrukturu a životní prostředí (CINEA)** (dále jen „Agentura“).

Výzva se týká následujících **témat**:

- **LIFE-2025-SAP-NAT-NATURE – Příroda a biologická rozmanitost**
- **LIFE-2025-SAP-NAT-GOV – Veřejná správa a informace o přírodě**

Každá projektová žádost v rámci výzvy se musí týkat pouze jednoho z těchto témat. Žadatelé, kteří chtějí podat žádost na více než jedno téma, musí v rámci každého tématu předložit samostatnou žádost.

Vyzýváme vás, abyste si pečlivě přečetli **dokumentaci k Výzvě**, zejména tento dokument Výzvy, Vzorovou grantovou dohodu, [Online příručku Portálu EU Funding & Tenders](#) a [AGA - Anotovanou grantovou dohodu pro granty EU](#).

Tyto dokumenty poskytují vysvětlení a odpovědi na otázky, které vás mohou napadnout při přípravě žádosti:

- v Dokumentu Výzvy jsou popsány:
 - souvislosti, cíle, rozsah, činnosti, které lze financovat, a očekávané výsledky (oddíly 1 a 2)
 - harmonogram a dostupný rozpočet (oddíly 3 a 4)
 - podmínky přípustnosti a způsobilosti (včetně povinných dokumentů; oddíly 5 a 6)
 - kritéria pro finanční a provozní kapacitu a vyloučení (oddíl 7)
 - postup hodnocení a přidělení (oddíl 8)
 - kritéria pro přidělení (oddíl 9)
 - právní a finanční nastavení grantových dohod (oddíl 10)
 - jak podat žádost (oddíl 11)
- Online příručka popisuje:
 - postupy pro registraci a podávání návrhů online prostřednictvím Portálu EU *Funding and Tenders* (dále jen „Portál“).
 - doporučení pro přípravu žádosti

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 2024/2509 ze dne 23. září 2024, kterým stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (přepřacované znění) („Finanční nařízení EU“) (Úř. věst. L, 2024/2509, 26.9.2024).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/783 ze dne 29. dubna 2021, kterým se zavádí Program pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) (Úř. věst. L 172, 17.5.2021, s. 53).

³ Prováděcí rozhodnutí Komise C(2025)955 ze dne 15. dubna 2025 o financování Programu LIFE a přijetí pracovního programu na roky 2025 až 2027.

AGA – Anotovaná grantová dohoda obsahuje:

- podrobné poznámky ke všem ustanovením Grantové dohody, kterou budete muset podepsat, abyste získali grant (*včetně způsobilosti nákladů, harmonogramu plateb, povinností týkajících se doplňků a příslušenství atd.*).

Doporučujeme vám také navštívit [databázi LIFE](#) a prohlédnout si seznam dříve financovaných projektů. V případě podprogramu Přechod na čistou energii lze dříve financované projekty (v rámci programu Horizon 2020) nalézt [na internetových stránkách CORDIS](#).

1. Souvislosti

Co je program LIFE?

Program LIFE je Program EU pro životní prostředí a opatření v oblasti klimatu.

Jako takový je jedním z klíčových přispěvatelů k evropské Zelené dohodě (Green Deal)⁴, jejímž cílem je:

- přeměnit EU ve spravedlivou a prosperující společnost s moderní, konkurenceschopnou ekonomikou, která účinně využívá zdroje a v níž v roce 2050 nebudou žádné čisté emise skleníkových plynů a v níž bude hospodářský růst oddělen (tzv. decoupling) od využívání zdrojů, a
- chránit, zachovávat a zhodnocovat přírodní kapitál EU a chránit zdraví a blahobyt občanů před riziky a dopady souvisejícími s životním prostředím a klimatem.

Program LIFE přispěje k těmto prioritám pomocí svých čtyř podprogramů, zejména prostřednictvím:

- posílení a integrace provádění politických cílů EU směrem k zastavení a zvrácení úbytku přírodních stanovišť a druhů ve všech částech.
- podpory přechodu na oběhové hospodářství a ochrany a zlepšování kvality přírodních zdrojů EU, mimo jiné ovzduší, půdy a vody.
- podpory provádění rámce politiky v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030, cíle klimatické neutrality EU do roku 2050 a nové strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu a
- budování kapacit, stimulace investic a podpory provádění politik zaměřených na energetickou účinnost a malé obnovitelné zdroje energie.

Program LIFE se skládá ze dvou oblastí a čtyř podprogramů (podrobněji popsanych níže):

Životní prostředí:

- podprogram Příroda a biologická rozmanitost
- podprogram Oběhové hospodářství a kvalita života

Opatření v oblasti klimatu:

- podprogram Zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně
- podprogram Přechod na čistou energii.

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Evropská zelená dohoda (COM(2019)640 final).

Příroda a biologická rozmanitost

V souladu se specifickými cíli programu LIFE stanovenými v čl. 3 odst. 2 Nařízení LIFE je cílem podprogramu „Příroda a biologická rozmanitost“:

- vyvíjet, demonstrovat, propagovat a podněcovat rozšiřování inovativních technik, metod a přístupů (včetně řešení založených na přírodě a ekosystémových přístupu) k dosažení cílů stanovených v právních předpisech a politice Unie v oblasti přírody a biologické rozmanitosti nebo s nimi souvisejících a přispívat ke znalostní základně a uplatňování osvědčených postupů, mimo jiné prostřednictvím podpory sítě Natura 2000
- podporovat rozvoj, provádění, monitorování a prosazování příslušných právních předpisů a politik Unie týkajících se přírody a biologické rozmanitosti nebo s nimi souvisejících, a to i zlepšením státní správy na všech úrovních, zejména posílením kapacit veřejných a soukromých subjektů a zapojením občanské společnosti, a to i s náležitým přihlédnutím k možnému přínosu občanské vědy⁵
- urychlit zavádění úspěšných řešení/přístupů k provádění příslušných právních předpisů a politiky Unie v oblasti přírody a biologické rozmanitosti do využívání ve velkém měřítku, a to prostřednictvím replikace výsledků, začlenění souvisejících cílů do ostatních politik a do praxe veřejného a soukromého sektoru, mobilizace investic a zlepšení přístupu k financování.

Program LIFE je od roku 1992 klíčovým nástrojem na podporu provádění Směrnic EU o ptácích⁶ a o stanovištích⁷ a má zásadní a v některých případech rozhodující význam pro vytvoření soustavy Natura 2000.

Kontrola účelnosti Směrnic o přírodě⁸, Akční plán pro přírodu, lidi a hospodářství⁹ i Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030¹⁰ zdůrazňují potřebu zvýšit financování přírody a biologické rozmanitosti.

Podprogram zahrnuje dvě prioritní oblasti:

- 1) Příroda a biologická rozmanitost EU
- 2) Zvyšování povědomí, zajišťování souladu a přístupu ke spravedlnosti v souvislosti s právními předpisy o přírodě a biologické rozmanitosti.

5 Vědecká práce, kterou vykonává široká veřejnost, často ve spolupráci s profesionálními vědci a vědeckými institucemi nebo pod jejich vedením.

6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

7 Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7).

8 Pracovní dokument útvarů Komise SWD(2016) 472 final ze dne 16. prosince 2016 „Kontrola účelnosti právních předpisů EU o ochraně přírody (Směrnice o ptácích a Směrnice o stanovištích) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků a Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin“ (dále jen „Kontrola účelnosti Směrnic o ptácích a stanovištích“).

9 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru pro regiony COM(2017) 198 final ze dne 27. dubna 2017 „Akční plán pro přírodu, lidi a hospodářství“.

10 Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropská zelená dohoda“ (COM/2019/640 final).

Oběhové hospodářství a kvalita života

Specifické cíle podprogramu „Oběhové hospodářství a kvalita života“ jsou:

- vyvíjet, demonstrovat a podporovat inovativní techniky, metody a přístupy k dosažení cílů právních předpisů a politiky Unie v oblasti životního prostředí a přispívat ke znalostní základně a k uplatňování osvědčených postupů tam, kde je to relevantní;
- podporovat rozvoj, provádění, monitorování a prosazování příslušných právních předpisů a politiky Unie v oblasti životního prostředí, a to i zlepšením veřejné správy na všech úrovních, zejména posílením kapacit veřejných a soukromých subjektů a zapojením občanské společnosti;
- urychlit zavádění úspěšných technických a na politiky navazujících řešení k provádění příslušných právních předpisů a politiky Unie v oblasti životního prostředí do využívání ve velkém měřítku, a to replikací výsledků, začleněním souvisejících cílů do ostatních politik a do praxe veřejného a soukromého sektoru, mobilizací investic a zlepšením přístupu k financování.

Tento podprogram zahrnuje tři prioritní oblasti:

- 1) Oběhové hospodářství a odpady
- 2) Nulové znečištění a udržitelné hospodaření s přírodními zdroji
- 3) Enviromentální veřejná správa.

Cílem tohoto podprogramu je usnadnit přechod k udržitelnému, oběhovému, energeticky účinnému a klimaticky odolnému hospodářství, k životnímu prostředí bez toxických látek a chránit, obnovovat a zlepšovat kvalitu životního prostředí v souladu s evropskou Zelenou dohodou a nejnovějším vývojem politiky.

Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně

Konkrétními cíli podprogramu „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně“ jsou:

- vyvíjet, demonstrovat a propagovat inovativní techniky, metody a přístupy k dosažení cílů právních předpisů a politiky Unie v oblasti klimatu a přispívat ke znalostní základně a uplatňování osvědčených postupů;
- podporovat rozvoj, provádění, monitorování a prosazování příslušných právních předpisů a politiky Unie v oblasti klimatu, mimo jiné zlepšením veřejné správy na všech úrovních, zejména posílením kapacit veřejných a soukromých subjektů a zapojením občanské společnosti;
- urychlit zavádění úspěšných technických a na politiky navazujících řešení k provádění příslušných právních předpisů a politiky Unie v oblasti klimatu do využívání ve velkém měřítku, a to prostřednictvím replikace výsledků, začlenění souvisejících cílů do ostatních politik a do praxe veřejného a soukromého sektoru, mobilizace investic a zlepšení přístupu k financování.

Tento podprogram podpoří provádění evropské Zelené dohody tím, že přispěje k cílům a úkolům stanoveným v Evropském právním rámci pro klima¹¹: cíl, aby se evropské

¹¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení neutrality z hlediska klimatu a kterým se mění Nařízení (ES) č. 401/2009 a (EU) 2018/1999 ("evropské právo v oblasti klimatu"), Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1-17.

hospodářství a společnost staly do roku 2050 klimaticky neutrálními; průběžný cíl Unie v oblasti klimatu snížit do roku 2030 čisté emise skleníkových plynů alespoň o 55 % ve srovnání s úrovní v roce 1990; cíl Unie v oblasti klimatu pro rok 2040, který by Komise měla navrhnout do šesti měsíců od prvního globálního vyhodnocení stavu provedeného podle Pařížské dohody¹²; a povinnost orgánů Unie a členských států zajistit trvalý pokrok při zvyšování adaptační kapacity, posilování odolnosti a snižování zranitelnosti vůči změně klimatu v souladu s novou Strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu¹³.

Podprogram zahrnuje tři prioritní oblasti:

1. Zmírňování změny klimatu
2. Přizpůsobování se změně klimatu
3. Veřejná správa a informace v oblasti změny klimatu.

Přechod na čistou energii

Konkrétní cíle podprogramu „Přechod na čistou energii“ jsou následující:

- vyvíjet, demonstrovat a prosazovat inovativní techniky, metody a přístupy v oblasti regulací, veřejné správy a orientace na trh vedoucí k dosažení cílů právních předpisů a politiky Unie v oblasti přechodu na čistou, udržitelnou a spravedlivou energetiku prostřednictvím rozšiřování řešení v oblasti obnovitelných zdrojů energie do většího měřítka, zvyšování energetické účinnosti a přispívání ke znalostní základně a uplatňování osvědčených postupů.
- podporovat rozvoj, realizaci, monitorování a prosazování příslušných právních předpisů a politiky Unie v oblasti přechodu na čistou, udržitelnou a spravedlivou energetiku rozšiřováním řešení v oblasti obnovitelných zdrojů energie do většího měřítka, zvyšováním energetické účinnosti, mimo jiné zlepšením správy na všech úrovních, posílením kapacit veřejných a soukromých subjektů, pomocí občanům a občanské společnosti a jejich zapojením a strukturováním trhu tak, aby umožňoval a podporoval zavádění technologií pro přechod na novou energetiku.
- urychlit rozsáhlé zavádění úspěšných technických a na politiku navázaných řešení, podporujících celoevropské akce integrující tržní a regulační přístupy, které jsou schopny podporovat provádění příslušných právních předpisů Unie a cílů týkajících se přechodu na čistou, udržitelnou a spravedlivou energii, rozšiřovat řešení v oblasti obnovitelných zdrojů energie a zvyšovat energetickou účinnost, a to prostřednictvím replikace výsledků a úspěšných osvědčených postupů, mobilizací investic, větším využíváním finančních nástrojů a zlepšováním přístupu k financování a podporou meziodvětvové spolupráce podniků, partnerství veřejného a soukromého sektoru a činností přeshraničních účastníků trhu EU.

Cílem tohoto podprogramu je usnadnit přechod k energeticky účinnému, klimaticky neutrálnímu a odolnému hospodářství založenému na obnovitelných zdrojích energie,

¹² Dne 6. února 2024 Komise doporučila snížit čisté emise skleníkových plynů v EU do roku 2040 o 90 % oproti roku 1990 ve sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Zajištění naší budoucnosti – cíl Evropy v oblasti klimatu do roku 2040 a cesta ke klimatické neutralitě do roku 2050 při budování udržitelné, spravedlivé a prosperující společnosti“, COM/2024/63 final.

¹³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Vytváření Evropy odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu“, COM/2021/82 final.

a to především prostřednictvím financování Koordinačních a podpůrných akcí (CSA). Tyto akce jsou zaměřeny na budování kapacit, šíření informací a znalostí a zvyšování povědomí na podporu přechodu na obnovitelné zdroje energie a zvyšování energetické účinnosti. Podporují překonávání tržních překážek, které brání socioekonomickému přechodu na udržitelnou energii, a obvykle zapojují více malých a středních zúčastněných stran, mimo jiné místní a regionální veřejné orgány, neziskové organizace, společnosti poskytující energetické služby a veřejné služby, tvůrce projektů, výrobce net-zero technologií (s nulovými emisemi), finanční instituce, profesní organizace, sdružení spotřebitelů a občanské iniciativy.

Podprogram zahrnuje pět prioritních oblastí:

1. Vytvoření celostátního, regionálního a místního politického rámce na podporu přechodu na čistou energii
2. Urychlení zavádění technologií, digitalizace, nových služeb a obchodních modelů a zvyšování souvisejících odborných dovedností na trhu pro přechod na čistou energii
3. Přilákání soukromých finančních prostředků pro udržitelnou energetiku
4. Podpora rozvoje místních a regionálních investičních projektů
5. Zapojení občanů do přechodu na čistou energii a posílení jejich postavení v této oblasti

2. Typ akce – Cíle – Témata a priority – Činnosti, které lze financovat – Očekávaný dopad

Typ akce

Témata této výzvy k předkládání návrhů se týkají Standardních akčních projektů LIFE (SAP).

Projekty SAP představují "tradiční projekty LIFE", jejichž cílem je:

- vyvíjet, demonstrovat a propagovat inovativní techniky, metody a přístupy.

„Inovativními technikami, metodami a přístupy“ se rozumí řešení, která jsou nová v porovnání se současným stavem na národní a odvětvové úrovni a která jsou prováděna v provozním měřítku a za podmínek, které umožňují dosáhnout dopadů stanovených v prvním odstavci kritéria pro udělení grantu „Dopad“ (viz níže).

- přispívat ke znalostní základně a k uplatňování osvědčených postupů

„Osvědčenými postupy“ se rozumí řešení, techniky, metody a přístupy, které jsou vhodné, nákladově efektivní a nejmodernější (na národní a odvětvové úrovni) a které jsou prováděny v provozním měřítku a za podmínek, které umožňují dosažení dopadů stanovených v prvním odstavci kritéria pro udělení grantu "Dopad" (viz níže).

- podporovat rozvoj, provádění, monitorování a prosazování právních předpisů a politiky EU, mimo jiné zlepšením veřejné správy na všech úrovních, zejména posílením kapacit veřejných a soukromých subjektů a zapojením občanské společnosti
- urychlit rozsáhlé zavádění úspěšných technických a na politiku navazujících řešení pro provádění právních předpisů a politiky EU replikací výsledků, začleněním souvisejících cílů do ostatních politik a do praxe veřejného a soukromého sektoru, mobilizací investic a zlepšením přístupu k financování.

SAP je flexibilní nástroj, který je k dispozici subjektům ze všech sektorů (veřejného, nevládního i soukromého).

Mohou být tzv. blízké trhu (tj. zaměřují se nejen na poskytování lepších environmentálních řešení, ale také na zajištění toho, aby tato řešení byla široce přijata společností obecně a zejména ekonomikou prostřednictvím výslovně tržně orientovaného přístupu). V tomto případě budou žadatelé povinni ve svých Formulářích žádosti zdůraznit konkrétní informace týkající se trhu (*např. plánovanou výrobní kapacitu, dotčený trh, ekonomickou proveditelnost atd.*).

Žádosti o projekty SAP se obvykle očekávají v rámci podprogramu „Oběhové hospodářství a kvalita života“, „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně“ a „Přechod na čistou energii“.

LIFE-2025-SAP-NAT-NATURE – Příroda a biologická rozmanitost

Cíle

V rámci tohoto tématu povedou projekty k inteligentnímu a na výsledcích založenému provádění právních předpisů EU v oblasti přírody a biologické rozmanitosti¹⁴ a strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030¹⁵. Projekty mohou být zaměřeny pouze na volně žijící živočichy a planě rostoucí rostliny a přírodní a polopřírodní stanoviště. Musí spadat alespoň do jedné z následujících dvou oblastí intervence:

– Oblast intervence: "Prostor pro přírodu"

Do způsobilé oblasti intervence "Prostor pro přírodu" spadají všechny projekty, jejichž cílem je zlepšení stavu druhů nebo stanovišť prostřednictvím opatření na ochranu nebo obnovu území. To může zahrnovat např:

- projekty obnovující nebo zlepšující přírodní nebo polopřírodní stanoviště nebo stanoviště druhů v rámci stávajících chráněných oblastí i mimo ně;
- projekty vytvářející další chráněné oblasti nebo zlepšující zaměření a přínos stávajících chráněných oblastí z hlediska biologické rozmanitosti prostřednictvím opatření v oblasti ochrany a péče;
- projekty vytvářející ekologické koridory nebo rozvíjející jinou zelenou infrastrukturu a zvyšující odolnost Transevropské přírodní sítě;
- projekty testující nebo demonstrující nové přístupy k péči o lokality,
- projekty působící na tlaky (v rámci sítě Natura 2000 i mimo ni), které ovlivňují přírodní nebo polopřírodní stanoviště nebo stanoviště chráněných druhů v EU.

– Oblast intervence: „Ochrana našich druhů“

Jakýkoli projekt zaměřený na zlepšení stavu druhů (nebo v případě invazních nepůvodních druhů na snížení jejich vlivu) prostřednictvím jakýchkoli relevantních činností jiných než opatření na ochranu nebo obnovu území spadá do oblasti intervence „Ochrana našich druhů“. Vzhledem k široké škále hrozeb, které mohou na druhy působit

¹⁴ [Směrnice o ptácích \(Směrnice 79/409/EHS\)](#), [Směrnice o stanovištích \(Směrnice Rady 92/43/EHS\)](#) a [Nařízení o invazních nepůvodních druzích \(Nařízení \(EU\) č. 1143/2014\)](#).

¹⁵ [Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 Návrat přírody do našich životů](#). (COM/2020/380 final).

vedle degradace jejich stanovišť, mohou takové projekty uplatňovat širokou škálu příslušných opatření, od prací na pevné infrastruktuře¹⁶ až po zvyšování povědomí zúčastněných stran.

Rozsah – činnosti, které lze financovat

Předpokladem objektivního stanovení priorit návrhů jsou v obou oblastech intervence jasně definované konkrétní cíle projektů a jejich činností, které jsou založeny na výsledcích a souvisejí s biologickou rozmanitostí.

Aby bylo možné účinně porovnat přínosy návrhů, budou pro první úroveň prioritizace, která definuje **naléhavost** v rámci dvou oblastí intervence, použity následující zásady¹⁷:

- U návrhů zaměřených na druhy, na něž se vztahuje Směrnice EU o ptácích¹⁸, mají přednost ty, které za takové považuje Výbor pro přizpůsobení technickému a vědeckému pokroku¹⁹ (Výbor Ornithis) zřízený podle článku 16 téže Směrnice.
- U návrhů zaměřených na druhy a stanoviště, na něž se vztahuje Směrnice EU o stanovištích²⁰, mají přednost:
 - ty, které jsou jednoznačně zacílené na stanoviště nebo druhy, které mají z hlediska ochrany nepříznivý a klesající status²¹, zejména pokud je jejich stav nepříznivý špatný a klesající (U2-) jak v EU, tak na úrovni národního biogeografického regionu (regionů), kde projekt probíhá²²;
 - projekty, které se snaží minimalizovat konflikty a prosazovat soužití lidí a velkých šelem.
- U druhů a stanovišť, na které se nevztahují právní předpisy EU o ochraně přírody, mají přednost návrhy jasně zacílené na ty, které jsou v příslušných nejnovějších červených seznamech druhů a stanovišť EU zařazeny do kategorií s vyšším rizikem vyhynutí (zejména: ohrožené nebo horší). V případě druhů a stanovišť, na které se nevztahují červené seznamy EU, je třeba přednostně zohlednit nejaktuálnější zveřejněnou verzi evropských nebo celosvětových Červených seznamů IUCN. To platí jak pro skupiny druhů, na které se nevztahují červené seznamy EU, tak pro druhy a stanoviště v nejvzdálenějších regionech, zámořských zemích a územích a zemích přidružených k programu LIFE.

Další prioritizace návrhů bude vycházet z níže uvedených politických priorit:

¹⁶ Například infrastruktura pro snížení úmrtnosti ptáků na elektrickém vedení, výstavba rybích přechodů atd.

¹⁷ Třetí země přidružené k programu LIFE: posouzení každého návrhu bude provedeno v souladu s ustanoveními příslušné dohody o přidružení.

¹⁸ [Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků.](#)

¹⁹ 2021.04.30 Aktualizovaný prioritní seznam ptáků v programu LIFE dle Výboru Ornithis
<https://circabc.europa.eu/ui/group/3f466d71-92a7-49eb-9c63-6cb0fadf29dc/library/aa421d7d-812c4af3-ac17-af3b8efb09ab?p=1>

²⁰ [Směrnice Rady 92/43/EHS](#)

²¹ [Webový nástroj pro biogeografické posuzování stavu ochrany druhů a stanovišť podle Článku 17 Směrnice o stanovištích.](#)

²² Výjimkou z výše uvedeného pravidla jsou vzhledem k poměrně nedávnému přistoupení Chorvatska k EU a vysokému počtu neznámých posouzení stavu a/nebo trendů v první chorvatské národní zprávě dle Článku 17 (2019) budou pro stanovení priorit projektů zaměřených na příslušná stanoviště a druhy v tomto členském státě brána v úvahu pouze hodnocení na úrovni biogeografických regionů EU.

➤ **Priority vyplývající z právních předpisů EU v oblasti přírody a biologické rozmanitosti**

Přednost mají návrhy na zlepšení stavu nebo trendů ochrany druhů a stanovišť v zájmu Společenství²³, zejména pokud:

1. provádějí cíle a opatření uvedené v národních nebo regionálních Prioritních akčních rámcích (PAF) podle Směrnice EU o stanovištích nebo v národních plánech obnovy podle Nařízení EU o obnově přírody²⁴ nebo v jiných plánech (např. akčních plánech pro druhy) nebo strategiích přijatých na mezinárodní, národní, regionální nebo multiregionální úrovni orgány ochrany přírody a biologické rozmanitosti, které provádějí politiku nebo právní předpisy EU v oblasti ochrany přírody a/nebo biologické rozmanitosti a které zahrnují konkrétní a měřitelné akce nebo cíle s jasným časovým harmonogramem a rozpočtem;
2. jejich činnost se zaměřuje na plnění cílů ochrany stávajících lokalit sítě Natura 2000. V případě území členských států EU a přidružených zemí, na něž se nevztahují Směrnice o ptácích a Směrnice o stanovištích, by se činnosti měly zaměřit na podobné sítě chráněných území, zejména tam, kde jsou takové cíle ochrany jasně zakotveny, a to na zlepšení stavu druhů a stanovišť, pro něž jsou lokality vyhlášeny;
3. jejich činnost se zaměřuje na omezení úmyslného nebo náhodného usmrcování cílových druhů (např. trávení, nezákonné usmrcování, vedlejší úlovky), předcházení konfliktům mezi zúčastněnými stranami, zlepšení akceptace a podporu soužití s chráněnými druhy.

U návrhů týkajících se invazních nepůvodních druhů jsou navíc upřednostňovány tyto druhy:

- druhy zařazené na seznam invazních nepůvodních druhů vzbuzujících obavy Unie podle čl. 4 odst. 1 Nařízení (EU) č. 1143/2014²⁵, a/nebo invazní nepůvodní druhy vzbuzující obavy členských států nebo regionů podle čl. 11 a 12 tohoto Nařízení; nebo
- jiné invazní nepůvodní druhy, které negativně ovlivňují stav nebo trendy ochrany druhů a stanovišť v zájmu EU, jiných druhů chráněných podle právních předpisů EU nebo druhů uvedených jako ohrožené v červených seznamech EU nebo celosvětových červených seznamech (v případě posledně jmenovaných skupin druhů a/nebo zemí a regionů, na které se červené seznamy EU nevztahují).

➤ **Priority vyplývající ze Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030**

Na základě Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 mají přednost návrhy zaměřené na tyto cíle:

1. Vytvoření soudržné sítě chráněných oblastí
 - a) Návrhy, které přispívají k dosažení cíle právní ochrany²⁶ minimálně 30 % rozlohy EU a 30 % rozlohy moře EU a k integraci ekologických koridorů jako součásti skutečné Transevropské přírodní sítě.
 - b) Návrhy přispívající k dosažení cíle přísně chránit alespoň třetinu chráněných oblastí EU, včetně všech zbývajících pralesů v EU.
2. Provádění cílů EU v oblasti obnovy přírody pro druhy a stanoviště

²³ [Pokyny k přísné ochraně živočišných druhů v zájmu Společenství podle Směrnice o stanovištích \(C/2021/7301 final\).](#)

²⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2024/1991 o obnově přírody.

²⁵ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014](#)

²⁶ [Pracovní dokument útvarů Komise "Kritéria a pokyny pro určování chráněných oblastí" SWD\(2022\)23 final.](#)

- a) Návrhy, které se zaměřují na provádění národních závazků nebo příslibů ke zlepšení stavu druhů a stanovišť, na něž se vztahují směrnice EU o ochraně přírody, a to i prostřednictvím nadnárodních nebo přeshraničních přístupů.
 - b) Návrhy, které přispívají k provádění národních plánů obnovy podle Nařízení EU o obnově přírody²⁷, a zejména:
 - Návrhy, které přispívají k uvedení oblastí těch typů přírodních stanovišť, na něž se vztahuje Nařízení EU o obnově přírody a které v současné době nejsou v dobrém stavu, do dobrého stavu.
 - Návrhy, které pomáhají obnovit ty typy přírodních stanovišť, na něž se vztahuje Nařízení EU o obnově přírody, v oblastech, kde se tyto typy přírodních stanovišť nevyskytují, s cílem dosáhnout jejich příznivé referenční oblasti.
3. Obnova degradovaných ekosystémů bohatých na uhlík a/nebo prevence a snížení dopadu přírodních katastrof
- a) Návrhy zaměřené na obnovu degradovaných ekosystémů bohatých na uhlík. V případě lesů se jedná o návrhy zaměřené na obnovu původní struktury, složení a fungování lesa²⁸.
 - b) Návrhy se zaměřením na zavádění Zelené a Modré infrastruktury v souladu s pokyny EU²⁹, jakož i další na přírodě založená řešení a akce obnovy, které by pomohly předcházet přírodním katastrofám nebo snížit jejich dopad, včetně projektů obnovy řek a mokřadů³⁰. Rovněž návrhy na obnovu oblastí postižených desertifikací, jejichž cílem je zlepšit hospodaření s půdou a vodou prostřednictvím ekosystémových přístupů, předcházet dopadům přívalových povodní v suchých, polosuchých a suchých subhumidních oblastech, a tím zvýšit odolnost ekosystémů vůči povodním i suchu.
4. Zlepšení zdraví a odolnosti obhospodařovaných lesů
- a) Návrhy demonstrující postupy „přírodě blízkého lesnictví“³¹, což znamená postupy, které se snaží dosáhnout cílů hospodaření s nezbytnými lidskými zásahy za účelem zachování biologické rozmanitosti, předcházení požárům a spojení zachování přírody a cílů produktivity.
 - b) Návrhy zajišťující posílení udržitelného hospodaření v lesích pro přizpůsobení se klimatu a odolnost lesů. To zahrnuje finanční pobídky pro vlastníky a správce lesů pro zlepšení kvantity a kvality lesů v EU.
5. Zvrácení úbytku opylovačů
- a) Návrhy na podporu provádění Priority II „Zlepšení ochrany opylovačů a řešení příčin jejich úbytku“ revidované Iniciativy EU pro opylovače, a zejména provádění tří Akčních plánů pro nejohroženější druhy opylovačů³².
 - b) Návrhy na obnovu stanovišť důležitých pro životní cyklus volně žijících opylovačů; v těchto návrzích musí být uvedeno, jakým způsobem projektové činnosti zohledňují zlepšení souvisejících společenstev opylovačů.

²⁷ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2024/1991 ze dne 24. června 2024 o obnově přírody a o změně Nařízení \(EU\) 2022/869](#)

²⁸ [Pokyny pro definování, mapování, monitorování a přísnou ochranu pralesů v EU \(europa.eu\)](#)

²⁹ [Pokyny EU ke strategickému rámci pro další podporu zavádění zelené a modré infrastruktury na úrovni EU SWD\(2019\) 193 final](#)

³⁰ Viz níže odst. 2.2.2 podprogramu Oběhové hospodářství a kvalita života, kde jsou uvedeny další priority.

³¹ [Pokyny k zalesňování, obnově lesa a výsadbě stromů šetrným k biologické rozmanitosti \(europa.eu\)](#)

³² <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Action+Plans>.

- c) Návrhy, které, i když se přímo nezabývají opylovači, měří úspěšnost projektu mimo jiné na základě zlepšení společenstev opylovačů³³.

6. Návrat přírody na zemědělskou půdu

Návrhy projektů, které demonstrují inovativní přístupy k obnově krajinných prvků s vysokou biologickou rozmanitostí v agroekosystémech a které přinášejí výhody zemědělcům i komunitám (např. prevence eroze a vyčerpávání půdy, degradace půdy a desertifikace, filtrace vzduchu a vody a podpora přizpůsobení se klimatu), a informují o těchto přístupech.

7. Obnova funkčních ekosystémů a návrat přírody do městských a příměstských oblastí

Návrhy projektů na obnovu zdravých a biologicky rozmanitých ekosystémů v městské zeleni a příměstských oblastech, jakož i na rozvoj zelené infrastruktury a řešení založených na přírodě, které přinášejí významný prospěch pro biologickou rozmanitost a zároveň poskytují řešení městských problémů a zvyšují přístup k přírodě, zejména pokud provádějí cíle a opatření v oblasti biologické rozmanitosti obsažené v plánech ozelenění měst a/nebo ve strategiích a plánech městské biologické rozmanitosti a/nebo ve strategiích zelené infrastruktury.

8. Obnovení dobrého environmentálního stavu mořských a sladkovodních ekosystémů

Návrhy zaměřené na obnovu mořských a sladkovodních ekosystémů a zlepšení jejich stavu z hlediska ochrany, včetně návrhů na obnovu volně tekoucích řek, odstranění zastaralých překážek a obnovu záplavových oblastí.

Očekávaný dopad

Od žadatelů se očekává, že definují, vypočítají, vysvětlí a dosáhnou očekávaných dopadů popsaných v kritériu pro udělení grantu "Dopady" (viz oddíl 9) z hlediska přínosu pro ochranu přírody.

Vzhledem k omezené dostupnosti rozpočtu programu LIFE musí projekty, které žádají o vysoké příspěvky EU (např. nad 5 milionů EUR), předložit zejména výjimečně jasné a přesvědčivé důkazy o přidané hodnotě svých návrhů z hlediska dopadu a poměru hodnoty a vynaložených peněz. Požadovaný příspěvek musí být jasně odůvodněn výjimečným dopadem ve prospěch naléhavých potřeb/priorit ochrany přírody. Ačkoli projekty s vyššími rozpočty těží z úspor spojených s velikostí, žadatelé musí prokázat nákladovou efektivnost svých projektů a poskytnout podrobný rozpis nákladů v povinné příloze „podrobná tabulka rozpočtu“. Všechny návrhy v rámci programu LIFE budou muset podat zprávu o svých očekávaných výstupech a dopadech s přihlédnutím k indikátorům projektu LIFE (LPI). Tyto ukazatele přispějí k vyhodnocení dopadu návrhu LIFE na environmentální, ale i socioekonomické úrovni (např. prostřednictvím akcí s dopadem na místní hospodářství a obyvatelstvo). Všechny měřené indikátory by měly být v souladu s řešeným problémem ochrany přírody nebo biologické rozmanitosti a typem plánovaných činností.

Žadatelé by měli zkontrolovat příslušné indikátory v části C elektronické žádosti o grant a doplnit je o odhadovaný dopad projektu. Údaje v části C by měly být v souladu s popisem dopadů v oddíle 2 části B formuláře žádosti.

V případě, že část C neobsahuje indikátory dopadu, které jsou důležité pro konkrétní projekt, měli by žadatelé využít indikátor "Ostatní KPI – klíčové indikátory specifické pro projekt" v části C a uvést relevantní popis těchto indikátorů v oddíle 2 části B formuláře žádosti.

³³ Indikátory pro zlepšení by mohly být založeny například na měření změn v diverzitě nebo početnosti Apoidea, Syrphidae, Lepidoptera nebo jiných relevantních taxonomických skupin.

Pokud je to relevantní, musí projekty do své závěrečné zprávy jako výstup vložit soubor Geografického informačního systému (GIS) a související údaje o konkrétní zeměpisné oblasti, kde se intervence uskutečnila. Tato mapa by měla umožnit prostorovou vizualizaci dopadu, který již byl vykázán v databázi Indikátorů projektů LIFE. Konkrétní formát a technické požadavky na soubory GIS budou podpořeným projektům poskytnuty v průběhu jejich realizace. Kromě toho se projekty LIFE vyzývají, aby využívaly programy Copernicus a/nebo Galileo/EGNOS pro družicové pozorování Země, určování polohy, navigaci a/nebo související časové údaje a služby.

Podrobnější informace budou vyžádány v průběhu realizace projektu.

Míra financování

Maximální míra financování 60 % nebo vyšší pro určité typy projektů (viz oddíl 10).

V případě, že je cílový druh předmětem dvou hodnocení (např. hodnocení na úrovni EU/národních biogeografických oblastí a hodnocení evropského Červeného seznamu druhů), bude při hodnocení splnění podmínek pro vyšší míru financování zohledněno nejnovější hodnocení.

Další podmínky

Udržitelnost

Při přípravě projektu musí žadatelé zohlednit povinnost zachovat ekologický efekt projektových aktivit po dobu nejméně 20 let po ukončení projektu.

Žadatelé musí zajistit, aby veškeré investice související s programem LIFE do péče nebo obnovy přírodních nebo polopřírodních stanovišť a stanovišť druhů vedly ke zlepšení, které bude dlouhodobě udržitelné. To často vyžaduje, aby takové akce probíhaly v oblastech, které již požívají právní ochrany (jako lokality Natura 2000 nebo národní chráněné oblasti), nebo aby bylo možné těmto oblastem poskytnout odpovídající úroveň právní ochrany během doby trvání projektu.

Pokud akce zahrnují nákup půdy a obnovu stanovišť, měla by být danému území poskytnuta nejvhodnější právní ochrana (národní chráněná oblast, Natura 2000 atd.) s cílem přispět k vytvoření Transevropské přírodní sítě (TEN-N). V případě jiných investic, které zahrnují snížení tlaků a ohrožení (např. přehrazení příkopů nebo snížení odtoku dusíku ze zemědělské půdy) na pozemcích, které samy o sobě nemají vysokou přírodní hodnotu, jež by odůvodňovala jejich vyhlášení, ale působí jako nárazníková zóna kolem lokalit Natura 2000 a/nebo chráněných oblastí, je třeba uzavřít dlouhodobou smluvní dohodu, která zajistí, že tlaky a ohrožení budou nevratně zmírněny.

Smluvní dohoda se považuje za „dlouhodobou“, pokud trvá alespoň 20 let. Pokud je to méně, měla by být kratší smlouva přesvědčivě odůvodněna a měly by být předloženy důkazy, že výsledky projektu budou dlouhodobě udržitelné.

Pokud není možné uzavřít smluvní dohodu, měl by žadatel doložit, že provedená investice je podložena příslušným územním plánem na nejvhodnější správní úrovni. V této souvislosti lze podpořit i soukromé iniciativy na ochranu půdy.

Činnosti uvnitř soustavy Natura 2000

Akce zaměřené na ptačí druhy uvedené v příloze I Směrnice o ptácích nebo na vyskytující se stěhovavé druhy by se měla uskutečnit v rámci příslušných PO, akce zaměřené na stanoviště nebo druhy podle směrnic o stanovištích by se měly uskutečnit v rámci příslušných navržených EVL nebo EVL (SCI/SAC).

Činnosti mohou být zaměřeny pouze na druhy a stanoviště uvedené v oficiálním Standardním datovém formuláři o lokalitě Natura 2000 (SDF) pro danou lokalitu.

Žadatelům se doporučuje, aby si jej pečlivě zkontrolovali. Tyto SDF lze zobrazit na webu Natura 2000 Public Viewer - <http://natura2000.eea.europa.eu/> (poznámka: tato veřejná databáze se zpravidla aktualizuje s několikaměsíčním zpožděním od doby, kdy Komise obdrží údaje od členských států, proto by žadatel měl zkontrolovat také národní veřejnou databázi SDF). V případě, že se druhy/stanoviště v dané lokalitě skutečně vyskytují, ale nejsou uvedeny v SDF zveřejněném na webu Natura 2000 Public Viewer, mohou být činnosti zaměřené na tyto druhy/stanoviště přijaty pouze tehdy, pokud návrh obsahuje dopis, v němž se příslušný orgán zavazuje aktualizovat datový list před ukončením projektu, nebo pokud již byla tato aktualizace zaslána Komisi, mělo by být předloženo prohlášení příslušného orgánu.

Činnosti mimo soustavu Natura 2000

Činnosti, které jsou plošné (oblast intervence „Prostor pro přírodu“) a které jsou zaměřeny na typy stanovišť/druhy uvedené v přílohách I nebo II Směrnice o stanovištích nebo na druhy ptáků uvedené v příloze I Směrnice o ptácích, jsou mimo soustavu Natura 2000 povoleny pouze za účelem zlepšení ekologické soudržnosti/propojení sítě Natura 2000 s cílem vybudovat soudržnou Transevropskou soustavu ochrany přírody. Měly by být splněny všechny následující podmínky:

- (i) Je doloženo, že plánované investice přispívají ke "zlepšení ekologické soudržnosti soustavy Natura 2000", pokud jde o zabránění genetické izolace, umožnění migrace druhů a zachování a posílení zdravých ekosystémů;
- (ii) Zárukou dlouhodobého pokračování těchto investic je závazek, že těmto lokalitám bude před ukončením projektu udělen nejvhodnější status právní ochrany nebo dlouhodobá smluvní dohoda. Pokud akce zahrnují nákupy pozemků a obnovu stanovišť, měla by daná oblast získat nejvhodnější právní ochranu (národní chráněná oblast, Natura 2000 atd.) s cílem přispět k vytvoření Transevropské přírodní sítě. V návrhu musí žadatel uvést podrobné informace o navrhovaném statusu ochrany a vysvětlit, proč jej považuje za dostatečný pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti investic. U ostatních investic, které zahrnují snížení tlaků a ohrožení (např. přehrazení příkopů nebo snížení odtoku dusíku ze zemědělské půdy) na pozemcích, které samy o sobě nemají vysokou přírodní hodnotu, jež by odůvodňovala jejich vyhlášení, ale působí jako nárazníková zóna kolem lokalit a/nebo chráněných území soustavy Natura 2000, se vyžaduje dlouhodobá smluvní dohoda, která zajistí nevratné zmírnění tlaků a ohrožení.

Výjimečně a pouze pro demonstrační účely mohou projekty zahrnovat akce na zlepšení stanovišť druhů uvedených v příloze II a III Směrnice o ptácích. Musí však být poskytnuta záruka udržitelnosti všech takových investic, a to ve formě závazku k dlouhodobé dohodě s vlastníkem/správcem pozemku nebo k tomu, že těmto lokalitám bude před ukončením projektu udělen nejvhodnější právní status ochrany. Při předkládání návrhu musí žadatel poskytnout podrobné informace o stanoveném mechanismu pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti investice a vysvětlit, proč jej považuje za dostatečný. Nákup pozemků není v této souvislosti možný. U takových projektů by měl být rovněž předložen plán šíření, replikace a rozšiřování výsledků.

Pokud v některém z výše uvedených případů není možná právní ochrana/dlouhodobá smluvní dohoda, měl by žadatel předložit důkladné odůvodnění a jasné důkazy, že investice, která má být provedena, je podložena příslušným územním plánem na nejvhodnější správní úrovni. V této souvislosti lze podpořit i soukromé iniciativy na ochranu půdy.

Opětovné vysazení druhů a další ochranné vysazení/přemístění v rámci přirozeného areálu výskytu

Činnosti zaměřené na reintrodukci nebo introdukci/přemístění druhů v rámci jejich přirozeného areálu mohou být považovány za způsobilé k financování pouze tehdy, pokud návrhy projektů splňují všechny níže uvedené podmínky. Žadatel se musí ve svém návrhu zabývat každou z těchto podmínek a vysvětlit, jak je každá z nich splněna.

- (i) akce jsou odůvodněné, očekává se, že přinesou kvantitativní přínosy v oblasti ochrany přírody na základě analýzy nákladů a přínosů, a mají vysokou šanci na úspěch na základě důkladné analýzy rizik a proveditelnosti;
- (ii) reintrodukované nebo introdukované/přemístěné organismy budou pravděpodobně schopny vyrovnat se s novými patogeny a stresy, s nimiž se setkají v cílovém místě, a riziko reintrodukce nových patogenů v cílové oblasti bude minimalizováno;
- (iii) alternativy k reintrodukci nebo introdukci/přemístění byly vyhodnoceny jako méně účinné nebo neproveditelné jako prostředek k dosažení konkrétních a jasně definovaných ochranných cílů reintrodukce nebo introdukce/přemístění;
- (iv) akce se zaměřují na oblasti, kde byly odstraněny příčiny vyhynutí daného druhu;
- (v) odstranění jedinců z jejich současného stanoviště za účelem reintrodukce nebo introdukce/přemístění se zvažuje pouze tehdy, pokud neohroží zdrojové populace v zajetí nebo ve volné přírodě;
- (vi) akce jsou zaměřené na oblasti, jejichž stanoviště a klima splňují v dohledné budoucnosti podmínky nezbytné pro přežití životaschopné populace daného druhu;
- (vii) byla uzavřena a zdokumentována předchozí dohoda mezi všemi zúčastněnými stranami (např. mezi příslušným orgánem pro dárcovskou populaci a správcem oblasti reintrodukce nebo introdukce/přemístění);
- (viii) akce jsou zaměřené pouze na oblasti, kde je postoj místního obyvatelstva k plánované reintrodukci nebo introdukci/přemístění příznivý nebo kde existuje důvodný předpoklad, že během projektu bude dosaženo přijetí ze strany místních obyvatel;
- (ix) buď
 - organismy jsou reintrodukovány pouze v oblastech, kde se dříve vyskytovaly
nebo
 - organismy jsou záměrně vysazeny/přemístěny mimo jejich původní areály s
cílem
 - zabránit vyhynutí populací ohniskového druhu, pokud je ochrana před současnými nebo pravděpodobnými budoucími hrozbami v jeho současném areálu považována za méně proveditelnou než na alternativních lokalitách nebo
 - obnovit ekologickou funkci ztracenou vymřením pomocí introdukce/přemístění organismů, které jsou blízké příbuzné vymřelému druhu, patří do stejného

rodu a patří k nejbližší a nejpodobnější dostupné populaci (z hlediska genetiky, ekologie atd.).

V případě takového ochrannářského vysazení/přemístění musí být možné spolehlivě posoudit, že představují nízké riziko, a to i s ohledem na jejich potenciál stát se invazními.

- (x) návrh musí zahrnovat přípravnou fázi, fázi reintrodukce nebo introdukce/translokace a následnou fázi, jakož i strategii pro případ, že reintrodukce nebo introdukce/translokace neproběhne podle plánu;

- (xi) je třeba garantovat udržitelnost reintrodukce nebo introdukce/přemístění.

Re-introdukce a jiné ochrannářské introdukční/přemístňovací akce mimo stávající lokality Natura 2000 nebo chráněné oblasti jsou způsobilé pouze v případě, že návrh splňuje každou z následujících dodatečných podmínek:

- (i) zahrnuje závazek příslušného orgánu, že před ukončením projektu vyhlásí hlavní reprodukční a potravní oblasti (re)introdukované/přemístěné populace jako lokality Natura 2000 (v případě druhů uvedených v příloze II Směrnice o stanovištích a druhů ptáků uvedených v příloze I Směrnice o ptácích nebo pravidelně se vyskytujících stěhovavých druhů) nebo jako chráněná území (za předpokladu, že reintrodukce nebo introdukce/přemístění byly úspěšné);
- (ii) zajišťuje, že příslušný orgán členského státu je účastníkem projektu (koordinátorem nebo partnerem). V návrhu musí být uvedena konkrétní akce, kterou příslušný orgán pro vyhlášení realizuje.

Další pokyny pro reintrodukci a ochrannářské introdukce/přemístění naleznete v následujícím dokumentu:

<https://iucn-ctsg.org/wp-content/uploads/2017/12/new-rsg-reintro-guidelines-2013.pdf>

Ochrannářské akce ex situ

Jedná se o akce, jako je chov v zajetí, semenné banky atd., a mohou zahrnovat udržitelné investice do infrastruktury / vybavení. Aby byla ochrana ex situ způsobilá, musí být během projektu spojena s reintrodukci. Výjimečně budou tyto investice považovány za způsobilé i v případě, že reintrodukce není plánována, pokud bude jasně zdůvodněno, že zachování ex situ je v současné době pro daný druh jediným možným/užitečným typem ochrannářského opatření.

Nákup pozemků

V případě nákupu pozemků v průběhu projektu je povinným výstupem vyplnění databáze o nákupu pozemků³⁴ na konci projektu.

Způsobilost jakýchkoli nákladů na nákup pozemků podléhá níže uvedeným podmínkám. Žadatel se musí v návrhu zabývat každou z těchto podmínek a vysvětlit, jak je každá z nich splněna nebo jak bude splněna v průběhu projektu. Kromě toho musí být k návrhu přiložen důkaz, že cena za hektar není vyšší než průměrná cena za daný typ pozemku a lokalitu (např. dopis od příslušného orgánu/registrovaného notáře/certifikované realitní kanceláře).

- (i) Nákup pozemku musí jasně souviset s cíli projektu.

³⁴ <https://webgate.ec.europa.eu/life/lpd/public/homepage.xhtml>

- (ii) Zakoupené pozemky musí přispívat ke zlepšení, zachování nebo obnově celistvosti soustavy Natura 2000.
- (iii) Nákup je jediným nebo nákladově nejefektivnějším způsobem, jak dosáhnout požadovaného výsledku ochrany přírody.
- (iv) Zakoupená půda je dlouhodobě vyhrazena pro využití v souladu s cíli stanovenými v článku 3 Nařízení o programu LIFE, a to prostřednictvím nejvhodnější formy právní ochrany.
- (v) Příjemci musí zajistit, aby kupní smlouva / notářský zápis a/nebo zápis v katastru nemovitostí obsahoval záruku, že pozemek je s konečnou platností (bez časového omezení) určen k účelům ochrany přírody. Pokud existují obě možnosti (kupní smlouva a zápis do katastru nemovitostí), musí příjemci využít možnost, která poskytuje nejsilnější dlouhodobou ochranu. Upozorňujeme, že nejpozději se závěrečnou zprávou budou muset příjemci předložit kopii kupní smlouvy a/nebo zápisu do katastru nemovitostí včetně výše uvedené záruky. Pokud tyto dokumenty nepředloží, budou příslušné náklady na nákup pozemku a související náklady považovány za nezpůsobilé. V zemích, kde by bylo nezákonné zahrnout takovou záruku jak do katastru nemovitostí, tak do kupní smlouvy, může orgán poskytující grant přijmout rovnocennou záruku za předpokladu, že poskytuje stejnou úroveň právní ochrany v dlouhodobém horizontu.
- (vi) Pozemek musí být zakoupen jedním z příjemců projektu, který je buď zavedenou soukromou organizací (např. nevládní organizací zabývajících se ochranou přírody nebo jinou), nebo veřejným orgánem odpovědným za ochranu přírody, a musí zůstat v jeho vlastnictví i po skončení projektu.
- (vii) Návrh musí prokázat, že každý příjemce, který bude provádět výkup pozemků, má potřebné kompetence a zkušenosti s výkupem pozemků pro ochranu přírody a že plánovaný cíl je v časovém rámci projektu reálný.
- (viii) Pokud je kupujícím subjektem soukromá organizace, musí její stanovy obsahovat ustanovení, že v případě zrušení bude pozemek převeden na jiný právní subjekt, který je primárně činný v oblasti ochrany přírody (např. jinou nevládní organizaci zabývajících se ochranou přírody nebo příslušný veřejný subjekt).
- (ix) V návrhu musí být předložen důkaz (např. dopis od příslušného orgánu/registrovaného notáře/certifikované realitní kanceláře), který potvrzuje, že cena za hektar odpovídá současným tržním cenám pro daný typ pozemku a daný region.
- (x) Je třeba doložit, že zakoupený pozemek nebyl v období 24 měsíců před datem podání žádosti o projekt ve vlastnictví orgánu veřejné správy.
- (xi) Zakoupený pozemek musí být v průběhu projektu předmětem konkrétní obnovy a/nebo aktivní péče nebo omezení využití, které přesahují zákonné povinnosti a stávající omezení, jež by nebylo možné uložit bez zakoupení pozemku. Nákup pozemků, které jsou ve vynikajícím stavu ochrany (tj. nevyžadují žádnou obnovu ani konkrétní péči nebo omezení využití), je způsobilý pouze tehdy, pokud je strategický pro cíle projektu.

Dlouhodobý pronájem pozemků, nákup práv a platby jednorázové kompenzace

Na tyto typy plateb se vztahují stejné podmínky pro nákup půdy, které jsou uvedeny výše – v případech, kde je to vhodné. Žadatel se musí v návrhu zabývat každou z těchto

podmínek a vysvětlit, jak je každá podmínka splněna nebo jak bude splněna v průběhu projektu. Doba trvání pronájmu musí být dostatečná, aby zaručila trvalost investice do ochrany přírody (např. 20 let nebo déle). Viz také Obecné podmínky Vzorové grantové dohody LIFE.

Krátkodobý pronájem půdy nebo dočasné platby kompenzace

Pronájem pozemků nebo kompenzační platby s omezenou dobou trvání v rámci období projektu budou způsobilé pouze v případě, že jsou nezbytné pro prokázání pilotních opatření příznivých pro stav ochrany cílových druhů, stanovišť nebo ekosystémů. Upozorňujeme, že k závěrečné zprávě projektu bude třeba předložit odpovídající zdůvodnění nákladové efektivnosti krátkodobých plateb za pronájem (soulad se současnými tržními cenami pro daný typ pozemku a daný region).

Nezpůsobilé náklady na nákup pozemků, platby jednorázové kompenzace a nájemného

Jakékoli platby za nákup pozemků, jednorázové kompenzace nebo platby za pronájem veřejným subjektům nejsou způsobilé, s výjimkou kompenzace nebo plateb za krátkodobý pronájem místním orgánům (tj. obcím apod.).

Aby byla výjimka platná, musí být v projektu výslovně předpokládána a příjemci musí prokázat, že se jedná o jediné nákladově efektivní řešení k dosažení cílů projektu. Kromě toho se doporučuje, aby místní orgány znovu investovaly příjmy z těchto plateb do opatření na ochranu přírody nebo zvyšování povědomí veřejnosti o soustavě Natura 2000 nebo na dosažení cílů Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030. Návrhy, které budou obsahovat závazek příslušných místních orgánů k takovému postupu, budou v procesu hodnocení projektů hodnoceny vyšším počtem bodů za přidanou hodnotu EU, a mohou tak mít větší šanci být vybrány ke spolufinancování.

Průběžná péče o stanoviště a opakující se činnosti

Každoroční nebo jinak se opakující akce v oblasti péče o stanoviště, které probíhaly již před zahájením projektu, nejsou způsobilé. Pokud jsou v průběhu projektu zavedeny další nebo nové opakující se akce v oblasti péče (například pro zahájení dlouhodobé péče o oblasti obnovené prostřednictvím projektových akcí), musí žadatelé ve svém návrhu vysvětlit a zdůvodnit, proč by tyto akce měly být financovány prostřednictvím Programu LIFE a jak bude financováno jejich pokračování po skončení projektu.

Pokud se akce, které mají být v rámci projektu provedeny, významně liší od předchozích nebo probíhajících činností z hlediska četnosti nebo intenzity, nepovažují se za probíhající. Žadatel musí v návrhu poskytnout odpovídající informace, které umožní toto hledisko posoudit.

Při závěrečné platbě Agentura ověří, zda jsou opakující se akce stále prováděny v požadované periodicitě, zda jsou skutečně nezbytné pro péči o stanoviště a zda jsou splněny všechny administrativní a rozpočtové podmínky pro zajištění jejich pokračování po skončení projektu. Pokud neexistuje jasné ujištění, že opakující se akce budou pokračovat i po skončení projektu, budou všechny související náklady nezpůsobilé.

Infrastruktura

Součástí projektového partnerství by měl být subjekt, který přímo vlastní nebo bude vlastnit aktiva infrastruktury. To platí i pro náklady na infrastrukturu, které souvisejí s rekonstrukcí nebo obnovou stávající infrastruktury. Výjimku lze učinit v případě, že vlastník infrastruktury nemůže být do partnerství zapojen, a to za předpokladu, že rozpočet na tuto investici je omezený. V takovém případě by měl vlastník podepsat dlouhodobý závazek (nejméně na 20 let), např. úmluvu nebo dohodu o správě

pozemků, že infrastrukturu věnuje na účely ochrany přírody a biologické rozmanitosti (tj. že bude sloužit jako hnízdiště chráněných druhů).

Obvykle by se infrastruktura měla nacházet uvnitř soustavy Natura 2000. V případě, že se nachází mimo soustavu Natura 2000, měla by být dlouhodobá udržitelnost infrastruktury zaručena nejvhodnějším způsobem (např. územním plánováním, smluvními ujednáními) a měla by být splněna jedna z následujících podmínek pro její způsobilost:

- (i) Infrastruktura je nezbytná pro dosažení cílů ochrany cílových lokalit soustavy Natura 2000;
- (ii) Infrastruktura slouží jako migrační koridor (např. ekodukty, rybí přechody) a je doloženo, že je nezbytná pro zajištění konektivity a pohybu druhů;
- (iii) Infrastruktura je nezbytná pro ochranu druhů ex situ (např. chov v zajetí apod.) a během realizace projektu musí dojít k reintrodukci/odchovu druhů. Výjimečně bude infrastruktura považována za způsobilou i v případě, že se reintrodukce neplánuje, pokud bude jasně zdůvodněno, že ochrana ex situ je v současné době jediným možným/užitečným typem ochranného opatření pro daný druh/tyto druhy (např. semenné banky).

Návštěvnícké infrastruktury nejsou a priori způsobilé. Ve výjimečných případech však může být vytvoření malé návštěvnícké infrastruktury způsobilé, ale pouze pokud jsou splněna všechna následující kritéria:

- (i) Potřeba takové infrastruktury musí být dobře zdůvodněna z hlediska dosažení cílů projektu a musí jasně souviset s hrozbami/tlaky, které projekt řeší.
- (ii) Investice do infrastruktury je v porovnání s celkovým rozpočtem projektu omezená a je nákladově efektivní.
- (iii) Investice nemůže být financována z jiných finančních nástrojů na regionální, národní nebo unijní úrovni. Žadatel by měl v návrhu zdůvodnit, proč nelze k financování této investice použít jiné zdroje financování.

Zelená infrastruktura

Pokud je projekt zaměřený na lokality uvnitř a/nebo vně soustavy Natura 2000 koncipován jako součást zelené/modré infrastruktury, měla by být nezávisle na zaměření projektu splněna také následující kumulativní kritéria³⁵:

- (i) Jasně přispívat k zachování a/nebo posílení rozmanitých ekosystémových služeb ve významném měřítku;
- (ii) Přispívat ke zlepšení stavu ochrany těch druhů nebo přírodních stanovišť, na které se vztahují právní předpisy EU o ochraně přírody, a ke zlepšení stavu příslušných ekosystémů;
- (iii) Být prováděny v takovém rozsahu, který je významný v tom smyslu, že překračuje správní hranice; nebo zahrnovat minimálně dva členské státy (nebo členský stát a sousední zemi); nebo realizovat národní strategii zeměpisné infrastruktury nebo národní rámec pro stanovení priorit obnovy.

³⁵ [Pokyny EU ke strategickému rámci pro další podporu zavádění zelené a modré infrastruktury na úrovni EU SWD\(2019\) 193 final.](#)

Kompenzační opatření

Náklady spojené s činnostmi, které jsou považovány za kompenzační opatření na základě zásady „znečišťovatel platí“, nelze akceptovat. Subjekt, který způsobil škodu na životním prostředí, je za ni odpovědný, a proto musí přijmout nezbytná preventivní nebo nápravná opatření a nést veškeré související náklady. Tato zásada je zakotvena ve Smlouvě a také ve Směrnici 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí. Směrnice se rovněž vztahuje na škody na chráněných druzích a přírodních stanovištích, které nepříznivě ovlivňují stav jejich ochrany, jak je definován ve Směrnici 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků a Směrnici 92/43/EHS o stanovištích.

Návrhy navazující na předchozí projekty LIFE a požadavky na koordinaci více návrhů zaměřených na stejnou/podobnou problematiku

Pokud žadatelé navrhuji pokračování předchozího projektu LIFE, měli by jasně vysvětlit, proč je další fáze projektu potřebná a jak doplní výsledky dosažené v předchozím projektu. Při diskusi o udržitelnosti by měl žadatel rovněž vysvětlit, jak bude další pokračování zajištěno z jiných zdrojů než z programu LIFE.

Žadatelé by také měli prokázat, že vzali v úvahu jiné financované projekty LIFE, které se zabývaly podobnou problematikou. Budou muset vysvětlit, jak jejich návrh navazuje na ostatní projekty nebo jak se od nich liší a jak s nimi bude koordinován, pokud tyto projekty stále probíhají.

Během procesu hodnocení budou tyto aspekty pečlivě kontrolovány. Neposkytnutí úplných informací o těchto aspektech bude mít negativní dopad na konečné hodnocení.

Důkazy ukazují, že je předkládán stále větší počet návrhů zaměřených na stejnou nebo podobnou problematiku, často ve stejném členském státě a bez jasného racionálního a koordinačního mechanismu. Aby se předešlo takovým situacím, žadatelům se důrazně doporučuje, aby konzultovali s národními kontaktními místy programu LIFE a ověřili si, zda se tématem, které řeší, nezabývají i jiní žadatelé. V takovém případě se žadatelům doporučuje, aby usilovali o spolupráci, aby se předešlo možnému překrývání a zvýšila se synergie.

Zvláštní požadavky pro země přidružené k programu LIFE a pro zámořské země a území EU (ZZÚ), na které se nevztahují Směrnice o stanovištích a Směrnice o ptácích.

V nečlenských státech EU (přidružených zemích) nebo v zámořských zemích a územích, kde síť Natura 2000 neexistuje, budou plošné činnosti považovány za způsobilé, pokud jsou prováděny v lokalitách, které jsou již zákonem chráněny nebo jsou součástí Smaragdové sítě.

Veškeré odkazy na soustavu Natura 2000 v tomto oddíle (Další podmínky) by měly být případně nahrazeny odkazem na Smaragdovou síť. V případě, že lokality dosud nejsou oficiálně součástí této soustavy, musí návrh obsahovat formální závazek k jejich vyhlášení před ukončením projektu. Za tímto účelem je třeba předložit podepsaný závazek odpovědného orgánu.

Nákup půdy není povolen pro země mimo EU.

Žadatelé by měli mít vždy na paměti, že investice v rámci programu LIFE musí vést ke zlepšení stavu stanovišť a druhů a musí být dlouhodobě udržitelné. To obvykle vyžaduje, aby ochranné činnosti probíhaly v oblastech, které již požívají právní ochrany (jako lokality Natura 2000, Smaragdové sítě nebo národní chráněná území), nebo aby byla před ukončením projektu zajištěna odpovídající úroveň právní ochrany těchto oblastí.

Přílohy k Formuláři žádosti

Projekty, které zahrnují vyhlášení lokalit Natura 2000 nebo změny jejich hranic, aktualizaci Standardních datových formulářů nebo schvalování plánů péče či jiných strategických národních/regionálních dokumentů příslušnými orgány, musí:

- předložit formální dopis vyjadřující podporu nebo závazek příslušného orgánu členského státu;
- zařadit do pracovního plánu a příslušné návaznosti specializovaný milník;
- zajistit, aby při plánování projektu bylo počítáno s dostatečným časem, aby bylo vyhlášení/schválení reálně dosažitelné před koncem projektu.

Prokázání podpory se doporučuje také v případě činností na pozemcích, které částečně nebo zcela spadají pod správu třetí strany.

Ačkoli to není povinné, žadatelům se velmi doporučuje, aby v případě potřeby předložili následující přílohy, které doplňují Část B formuláře žádosti. Ve většině případů je již k dispozici konkrétní šablona.

- Mapy (šablona je k dispozici v Systému pro podávání žádostí)

Poskytněte jednu mapu pro každou projektovou lokalitu (podoblast) s vyznačením místa, kde budou probíhat hlavní činnosti v oblasti ochrany přírody, a hranic příslušných lokalit Natura 2000 (je-li to vhodné) a mapu umístění projektové oblasti (oblastí) v rámci regionu nebo země.

V případě, že se jedná o lokality Natura 2000, měli by žadatelé zajistit, aby hranice na jejich mapách odpovídaly hranicím uvedeným na webu (<http://natura2000.eea.europa.eu>).

- Popis lokalit (šablona je k dispozici v Systému pro podávání žádostí)

Popište oblasti a/nebo lokalitu (lokality), na které se váš projekt zaměřuje, a jejich význam pro biologickou rozmanitost.

- Popis druhů a stanovišť (šablona je k dispozici v Systému pro podávání žádostí)

Uvedte seznam a popis hlavních druhů a/nebo hlavních stanovišť, na které se projekt přímo zaměřuje.

- Dopisy vyjadřující podporu (není k dispozici žádná konkrétní šablona)

Takový dopis (takové dopisy) by měl (měly) sloužit k vyjádření případné podpory projektu ze strany důležitých správních orgánů, zúčastněných stran nebo jednotlivců, kterých se projekt může týkat. Předložení takového dopisu (dopisů) se doporučuje ve všech případech, kdy proveditelnost nebo úspěch realizace projektu závisí na dohodách třetích stran.

⚠ Žadatelé by NEMĚLI v části „Další přílohy“ Systému pro předkládání žádostí nahraovat klíčové informace, např. další podrobnosti o nákladech nebo o pracovním plánu a činnostech. Jakékoli další informace vytvářející konkurenční výhodu nebudou brány v úvahu.

LIFE-2025-SAP-NAT-GOV – Veřejná správa a informace o přírodě

Cíle

V rámci tohoto tématu povedou projekty k chytrému a na výsledcích založenému provádění právních předpisů EU v oblasti přírody a biologické rozmanitosti³⁶. Projekty by měly pokrývat jeden nebo více z následujících obecných cílů:

- Změna chování a iniciativy zvyšující povědomí
- Zajištění souladu, jakož i účast veřejnosti a přístup ke spravedlnosti (Aarhuská úmluva).

Iniciativy zaměřené na změnu chování a zvyšování povědomí by zejména měly:

- podporovat zvyšování povědomí o otázkách ochrany přírody a biologické rozmanitosti, včetně získávání podpory veřejnosti a zúčastněných stran pro tvorbu politik Unie, a/nebo
- podporovat komunikaci, řízení a šíření informací v oblasti ochrany přírody a biologické rozmanitosti a usnadňovat sdílení znalostí o úspěšných řešeních a postupech, včetně rozvoje platform pro spolupráci mezi zúčastněnými stranami a školení; a/nebo
- prosazovat lepší veřejnou správu v oblasti ochrany přírody a biologické rozmanitosti rozšířením zapojení zúčastněných stran, včetně nevládních organizací, do konzultací a provádění politiky.

Přednost mají návrhy, které zlepšují povědomí o přínosech ochrany přírody, a zejména o soustavě chráněných území Natura 2000 zřízené podle Směrnice o ptácích a Směrnice o stanovištích.

Návrhy, které se zaměřují na zajištění souladu, jakož i na účast veřejnosti a přístup ke spravedlnosti (Aarhuská úmluva), musí podporovat provádění aspektů právních předpisů EU v oblasti přírody a biologické rozmanitosti v souvislosti s veřejnou správou prostřednictvím:

- prosazování účinné účasti veřejnosti a přístupu ke spravedlnosti v oblasti politiky a právních předpisů týkajících se přírody a biologické rozmanitosti mezi veřejností, nevládními organizacemi, právníky, soudními orgány a veřejnou správou a/nebo
- vytváření nových nebo, pokud existují, posilování stávajících přeshraničních, národních nebo regionálních sítí odborníků nebo expertů na zajišťování shody s předpisy a/nebo
- zavádění nebo, pokud existuje, zlepšování odborné kvalifikace a odborné přípravy s cílem zlepšit účast veřejnosti, přístup ke spravedlnosti a dodržování závazných právních nástrojů EU v oblasti přírody a biologické rozmanitosti prostřednictvím prosazování, kontroly a vymáhání jejich dodržování; a/nebo
- rozvoje a provádění strategií a politik a/nebo rozvoje a využívání inovativních nástrojů a akcí na podporu, monitorování a prosazování dodržování závazných nástrojů EU v oblasti přírody a biologické rozmanitosti, včetně využívání správního práva, trestního práva a environmentální odpovědnosti; a/nebo
- zlepšování příslušných informačních systémů provozovaných orgány veřejné správy a/nebo

³⁶ [Směrnice o ptácích \(Směrnice 79/409/EHS\)](#), [Směrnice o stanovištích \(Směrnice Rady 92/43/EHS\)](#), [Nařízení o nepůvodních a invazivních druzích \(Nařízení \(EU\) 1143/2014\)](#) a Nařízení o obnově (Nařízení (EU) 2024/1991).

- zapojení občanů a dalších subjektů do prosazování a monitorování dodržování právních předpisů a zajištění uplatňování environmentální odpovědnosti v souvislosti s právními předpisy EU o ochraně přírody a biologické rozmanitosti.

Rozsah – činnosti, které lze financovat

Zvyšování povědomí o otázkách přírody a její ochrany, politikách EU v oblasti přírody, nástrojích a/nebo právních předpisech mezi příslušnými cílovými skupinami s cílem změnit jejich vnímání a podpořit přijetí podpůrného chování a postupů a/nebo přímé zapojení občanů. Žadatelé musí předložit podstatné důkazy o tom, že změna úrovně povědomí³⁷ v oblasti, kterou se projekt zabývá, je rozhodujícím faktorem podporujícím správné provádění a/nebo budoucí vývoj politik EU v oblasti ochrany přírody a biologické rozmanitosti, nástrojů a/nebo právních předpisů. Činnosti zaměřené na zvyšování povědomí by měly mít co nejširší záběr relevantní pro konkrétní problematiku, na kterou se zaměřují³⁸.

Propagace osvědčených postupů, podpora provádění, pořádání školení, vzdělávacích, akademických programů atd. s cílem účinně zajistit soulad, jakož i účast veřejnosti a přístup ke spravedlnosti v oblasti politiky a právních předpisů týkajících se přírody a biologické rozmanitosti mezi veřejností (včetně mládeže a budoucích odborníků), nevládními organizacemi, právníky, soudními orgány, veřejnou správou nebo jinými zúčastněnými stranami s cílem zlepšit znalosti, porozumění a uplatňování účinných prostředků účasti veřejnosti a/nebo přístupu ke spravedlnosti, se zvláštním zaměřením na ochranu přírody a biologické rozmanitosti prostřednictvím nástrojů týkajících se přírody, biologické rozmanitosti, vody a odpovědnosti za životní prostředí.

Pokud jde o odbornou kvalifikaci a školení, projekty by měly zajistit potvrzení o vzdělání (akademické certifikáty) a maximálně využít potenciál informačních technologií prostřednictvím např. webinářů a masových otevřených online kurzů (MOOC), aby se distanční vzdělávání dostalo k co největšímu počtu pracovníků z praxe s co nejnižšími náklady. Systémy a techniky propagace by mohly zahrnovat využívání poradenských služeb, osvětových kampaní, dohod o partnerství nebo systémů sebemonitoringu, které pomáhají povinným osobám dodržovat environmentální závazky.

Mezi odborníky na zajišťování shody s předpisy v oblasti životního prostředí mohou patřit pracovníci orgánů a institucí odpovědných za zajišťování shody, jako jsou místní, regionální, policejní a celní orgány, agentury a inspekce, nejvyšší orgány veřejné kontroly, státní zastupitelství a soudnictví. Mohou mezi ně patřit také nevládní organizace a akademičtí a výzkumní pracovníci specializovaní na jeden nebo více aspektů zajištění souladu s předpisy v oblasti životního prostředí.

Strategie a politiky v oblasti zajišťování shody obecně a zejména v oblasti boje proti trestné činnosti v oblasti životního prostředí jsou zaměřeny na vysoce profesionální organizaci činností a zásahů, zejména na základě rizik. Inovativní nástroje by se mohly týkat různých systémů a technik sledování dodržování předpisů, včetně inspekci na místě, dohledu (včetně využití satelitů a dronů), namátkových kontrol, shromažďování zpravodajských informací, průmyslových analýz, policejního vyšetřování, analýzy údajů a environmentálních auditů. Podobně široký záběr mohou mít i techniky následných opatření a vymáhání. Elektronické systémy pro vyřizování stížností, horké linky, občanské observatoře a další občanské vědecké platformy mohou usnadnit zapojení občanů. Občanské vědecké platformy mohou mimo jiné umožnit příslušným národním, regionálním a místním orgánům zapojit občany do monitorování stavu životního

³⁷ Úroveň informovanosti je zde definována jako podíl cílové skupiny, která zná myšlenku/termín/produkt/koncept/environmentální výzvu/atd., která je předmětem práce navrhovaného projektu LIFE.

³⁸ Obecně by se proto tyto návrhy měly zaměřit např. plně na členský stát, několik členských států nebo celou EU.

prostředí a dalších forem monitorování a zároveň vytvářet více harmonizované a použitelnější údaje.

Prosazování osvědčených postupů, příprava instruktážních dokumentů, pořádání školení s cílem zajistit využívání vhodné kombinace správního práva, trestního práva a odpovědnosti za životní prostředí pro účinnější provádění a prosazování příslušných právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí, jakož i zajistit účinnější účast veřejnosti a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí.

Projekty by měly vycházet ze stávajících modulů a know-how v oblasti vzdělávání v právu životního prostředí, které vypracovala Komise, a z Oznámení Komise o přístupu ke spravedlnosti v záležitostech životního prostředí a souvisejících materiálů.

Očekávaný dopad

Od žadatelů se očekává, že definují, vypočítají, vysvětlí a dosáhnou očekávaných dopadů z hlediska přínosu pro ochranu přírody popsanych v kritériu pro udělení grantu "Dopady" (viz oddíl 9).

Všechny návrhy v rámci programu LIFE budou muset podat zprávu o svých očekávaných výstupech a dopadech s přihlédnutím k indikátorům projektu LIFE (LPI). Tyto indikátory přispějí k vyhodnocení dopadu návrhu LIFE na environmentální, ale i socioekonomické úrovni (např. prostřednictvím akcí s dopadem na místní ekonomiku a obyvatelstvo). Všechny měřené ukazatele by měly být v souladu s řešeným problémem ochrany přírody nebo biologické rozmanitosti a typem plánovaných činností.

Žadatelé by měli zkontrolovat příslušné ukazatele v Části C elektronické žádosti o grant a doplnit je o odhadovaný dopad projektu. Údaje v Části C by měly být v souladu s popisem dopadů v oddíle 2 Části B formuláře žádosti.

V případě, že část C neobsahuje indikátory dopadu, které jsou důležité pro konkrétní projekt, měli by žadatelé využít indikátor „Ostatní KPI specifické pro projekt" v části C a uvést příslušný popis těchto indikátorů v oddíle 2 části B formuláře žádosti.

Pokud je to relevantní, musí projekty do své závěrečné zprávy vložit jako výstup soubor Geografického informačního systému (GIS) a související údaje o konkrétní zeměpisné oblasti, kde se intervence uskutečnila. Tato mapa by měla umožnit prostorovou vizualizaci dopadu, který již byl vykázan v Databázi indikátorů projektu LIFE. Konkrétní formát a technické požadavky na soubory GIS budou podpořeným projektům poskytnuty v průběhu jejich realizace. Kromě toho se projekty LIFE vyzývají, aby využívaly programy Copernicus a/nebo Galileo/EGNOS pro družicové pozorování Země, určování polohy, navigaci a/nebo související časové údaje a služby.

Podrobnější informace budou vyžádány v průběhu realizace projektu.

Míra financování

Maximální míra financování je 60 %.

Další podmínky

Platí stejná hlediska jako pro téma Příroda a biologická rozmanitost (viz výše).

3. Dostupný rozpočet

Odhadovaný dostupný rozpočet výzvy činí **156 500 000 EUR**.

Konkrétní informace o rozpočtu pro jednotlivá témata naleznete v následující tabulce:

Téma	Rozpočet na téma	Orientační rozsah projektových rozpočtů	Odhadovaný počet financovaných projektů
1 - LIFE-2025-SAP-NAT-NATURE – Příroda a biologická rozmanitost	153 000 000 EUR	2-13 mil EUR	30 projektů
2 - LIFE-2025-SAP-NAT-GOV – Veřejná správa a informace o přírodě	3 500 000 EUR	1-2 mil EUR	3 projekty

Vyhrazujeme si právo nepřidělit všechny dostupné finanční prostředky nebo je přerozdělit mezi priority výzvy v závislosti na obdržených návrzích a výsledcích hodnocení.

4. Časový plán a termíny

Časový plán a termíny (orientační)	
Otevření výzvy:	24. dubna 2025
<u>Termín pro předložení:</u>	<u>23. září 2025 - 17:00:00 SEČ</u> <u>(Brusel)</u>
Informace o výsledcích hodnocení:	únor/březen 2026
Podpis GA:	květen/červen 2026

5. Přípustnost a dokumenty

Návrhy musí být předloženy před **termínem pro předložení platným pro výzvu** (viz část 4 – Časový plán).

Návrhy musí být předloženy **elektronicky** prostřednictvím Elektronického systému pro předkládání návrhů na portálu Funding & Tenders (přístupný na stránce Téma v sekci [Výzvy k předkládání návrhů](#)). Předložení návrhů v papírové podobě NENÍ možné.

Návrhy (včetně příloh a podpůrných dokumentů - podkladů) musí být předloženy pomocí formulářů poskytnutých *uvnitř* Systému pro předkládání návrhů (NIKOLI dokumentů, které jsou k dispozici na stránce Téma – ty mají pouze informativní charakter).

 Upozorňujeme, že nepoužití správné šablony nebo nedodržení pokynů v ní uvedených (např. omezení velikosti písma, vymazání pokynů atd.)

může vést k nepřipustnosti vašeho návrhu. Kromě toho je pro zajištění správného hodnocení vašeho projektu nutné vyplnit příslušné oddíly šablony v závislosti na tom, zda má výzva jednu nebo dvě fáze předkládání. V případě fáze 1 (konceptní poznámka) nejsou některé oddíly použitelné (označené jako n/a); v případě fáze 2 (úplný návrh) musí být vyplněny všechny oddíly.

Akronym projektu – Akronym projektu musí obsahovat slovo LIFE.

Návrhy musí být **úplné** a musí obsahovat všechny požadované informace a všechny požadované přílohy a podklady:

- Část A formuláře žádosti – obsahuje administrativní informace o účastnících (budoucí koordinátor, příjemci a přidružené subjekty) a souhrnný rozpočet projektu (*vyplňuje se přímo online*).
- ⚠ Aby bylo zajištěno správné hodnocení vašeho projektu, klikněte na znak „?“, který se objevuje na každé obrazovce, a pečlivě zkontrolujte pokyny ke správnému vyplnění jednotlivých oddílů.
- Část B formuláře žádosti – obsahuje technický popis projektu (*šablonu je třeba stáhnout ze Systému pro podávání žádostí, vyplnit, sestavit a znovu nahrát*).
- Část C – obsahuje další údaje o projektu a příspěvek projektu ke klíčovým indikátorům výkonnosti programu EU (*vyplňuje se přímo online*).
- **povinné přílohy a podpůrné dokumenty** (*šablony, které je třeba stáhnout ze Systému pro předkládání žádostí, vyplnit, sestavit a znovu nahrát*):
 - podrobná rozpočtová tabulka
 - informace o účastnících (včetně případných předchozích projektů).
- **Nepovinné přílohy (v případě použitelnosti však mají zásadní význam pro doplnění Části B Formuláře žádosti)**
 - mapy (*šablona je k dispozici v Systému pro předkládání žádostí*)
 - popis lokalit (*šablona je k dispozici v Systému pro předkládání žádostí*)
 - popis druhů a stanovišť (*šablona je k dispozici v Systému pro předkládání žádostí*)
 - dopisy vyjadřující podporu (není k dispozici žádná konkrétní šablona)
 - Výroční zpráva o činnosti – N/A
 - Ostatní přílohy – N/A

Upozorňujeme, že částky uvedené v souhrnné rozpočtové tabulce (vyplněné přímo online) musí odpovídat částkám vypočteným v podrobné rozpočtové tabulce. V případě nesrovnalostí jsou rozhodující částky uvedené v souhrnné rozpočtové tabulce online.

Při podání návrhu budete muset potvrdit, že máte **mandát jednat** za všechny žadatele. Dále budete muset potvrdit, že informace v žádosti jsou správné a úplné a že všichni účastníci splňují podmínky pro získání finančních prostředků EU (*zejména způsobilost, finanční a provozní kapacita, vyloučení atd.*). Před podpisem grantu to bude muset

každý příjemce a přidružený subjekt opět potvrdit podpisem čestného prohlášení (DoH). Návrhy bez plné podpory budou zamítnuty.

Vaše žádost musí být **čitelná, přístupná a tisknutelná** (pečlivě zkontrolujte rozvržení nahraných dokumentů).

Rozsah návrhů je omezen na maximálně **120 stran** (Část B). Hodnotitelé nebudou brát v úvahu žádné další stránky.

V pozdější fázi můžete být požádáni o předložení dalších dokumentů (*pro ověření právnické osoby, ověření finanční způsobilosti, ověření bankovního účtu atd.*).

 Další informace o procesu podávání žádostí (včetně IT aspektů) naleznete v [Online příručce](#).

 Upozorňujeme, že některé informace o návrhu mohou být sdíleny s výborem programu LIFE zřízeným podle Nařízení č. [182/2011](#)³⁹, tj. jméno a země všech žadatelů (koordinující organizace a partneři), název projektu, celkové způsobilé náklady, požadované finanční prostředky programu LIFE, výsledek posouzení přípustnosti a způsobilosti návrhu a bodové hodnocení podle kritérií pro způsobilé návrhy.

6. Způsobilost

Způsobilí účastníci (způsobilé země)

Aby byli žadatelé (příjemci a přidružené subjekty) způsobilí, musí:

- být právníckými osobami (veřejnými nebo soukromými subjekty)
- mít sídlo v jedné ze způsobilých zemí, tj.:
 - členské státy EU (včetně zámořských zemí a území (ZZÚ))
 - země mimo EU:
 - země EHP a země přidružené k Programu LIFE ([seznam zúčastněných zemí](#))⁴⁰
- koordinátor musí mít sídlo ve způsobilé zemi.

Příjemci a přidružené subjekty se musí před podáním návrhu zaregistrovat v [Registru účastníků](#) a musí být ověřeni Centrální validační službou (REA Validation). Za účelem validace budou požádáni o nahrání dokumentů prokazujících právní status a původ.

Další subjekty se mohou účastnit v jiných rolích konsorcia, například jako přidružení partneři, subdodavatelé, třetí strany poskytující věcné příspěvky atd. (*viz oddíl 13*).

Specifické případy a definice

³⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

⁴⁰ Této výzvy k předkládání návrhů se mohou účastnit žadatelé ze zemí, které požádaly o přidružení k programu LIFE. Pokud však dohoda o přidružení nevstoupí v platnost do konce výběrového řízení, nebude podepsána žádná grantová dohoda.

Výjimečné financování – Subjekty z jiných zemí (neuvedené výše) jsou výjimečně způsobilé, pokud orgán poskytující grant považuje jejich účast za nezbytnou pro realizaci akce (*viz pracovní program*).

Fyzické osoby – Fyzické osoby NEJSOU způsobilé (s výjimkou osob samostatně výdělečně činných, tj. živnostníků, kde společnost nemá právní subjektivitu oddělenou od fyzické osoby).

Mezinárodní organizace – Mezinárodní organizace jsou způsobilé. Pravidla pro způsobilé země se na ně nevztahují.

Subjekty bez právní subjektivity – Subjekty, které nemají právní subjektivitu podle národního práva, se mohou výjimečně účastnit, pokud jejich zástupci mají způsobilost přijímat právní závazky jejich jménem a nabízejí záruky ochrany finančních zájmů EU rovnocenné těm, které poskytují právnické osoby⁴¹.

Orgány EU – Orgány EU (s výjimkou Společného výzkumného střediska Evropské komise) NEMOHOU být součástí konsorcia.

Asociace a zájmová sdružení – Subjekty složené z členů se mohou účastnit jako „jediní příjemci“ nebo „příjemci bez právní subjektivity“⁴². ⚠ Upozorňujeme, že pokud budou akci realizovat členové, měli by se jí rovněž účastnit (buď jako příjemci, nebo jako přidružené subjekty, jinak jejich náklady NEBUDOU způsobilé).

Země, které v současné době vyjednávají dohody o přidružení – Příjemci ze zemí, s nimiž probíhají jednání o účasti v programu (*viz Seznam zúčastněných zemí výše*), se mohou zúčastnit výzvy a podepsat granty, pokud jsou jednání uzavřena před podpisem grantu a pokud sdružení pokrývá výzvu (tj. je retroaktivní a pokrývá jak část programu, tak rok, kdy byla výzva vyhlášena).

Restriktivní opatření EU – pro subjekty, na které se vztahují [Restriktivní opatření EU](#) podle Článku 29 Smlouvy o Evropské unii (SEU) a Článku 215 Smlouvy o fungování EU (SFEU)⁴³, platí zvláštní pravidla. Tyto subjekty nejsou způsobilé k účasti v žádném postavení, včetně postavení příjemců, přidružených subjektů, přidružených partnerů, subdodavatelů nebo příjemců finanční podpory třetím stranám (pokud existují).

Podmíněná opatření EU – Zvláštní pravidla platí pro subjekty, na které se vztahují opatření přijatá na základě Nařízení EU 2020/2092⁴⁴. Tyto subjekty nejsou způsobilé účastnit se žádné financované role (příjemci, přidružené subjekty, subdodavatelé, příjemci finanční podpory třetím stranám atd.). V současné době taková opatření platí pro maďarské svěrenské fondy ve veřejném zájmu zřízené podle maďarského Zákona IX z roku 2021 nebo pro jakýkoli subjekt, který spravují (*viz [Prováděcí rozhodnutí Rady \(EU\) 2022/2506](#) ze dne 16. prosince 2022*).

 Další informace naleznete v části [Pravidla pro ověřování právnických osob, jmenování LEAR a posuzování finanční kapacity](#).

⁴¹ Viz čl. 200 odst. 2 písm. c) Finančního nařízení EU [2024/2509](#).

⁴² Definice viz čl. 190 odst. 2 a čl. 200 odst. 2 písm. c) Finančního nařízení EU [2024/2509](#).

⁴³ Vezměte prosím na vědomí, že Úřední věstník EU obsahuje oficiální seznam a v případě rozporu má jeho obsah přednost před obsahem [Mapy sankcí EU](#).

⁴⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti ochrany rozpočtu Unie (Úř. věst. L 325, 20.12.2022, s. 94).

Složení konsorcia

N/A

Způsobilé činnosti

Žádosti budou považovány za způsobilé pouze v případě, že jejich obsah zcela (nebo alespoň částečně) odpovídá popisu tématu, ke kterému byly předloženy.

Způsobilé jsou činnosti uvedené v oddíle 2 výše.

Projekty musí být v souladu s politickými zájmy a prioritami EU (*např. v oblasti životního prostředí, sociální, bezpečnostní, průmyslové a obchodní politiky atd.*). Projekty musí rovněž *respektovat* hodnoty EU a politiku Evropské komise týkající se otázek dobré pověsti (*např. činnosti zahrnující budování kapacit, podporu politiky, zvyšování povědomí, komunikaci, šíření informací atd.*)⁴⁵.

Finanční podpora třetím stranám je povolena v programu LIFE-2025-SAP-NAT-NATURE – Příroda a biologická rozmanitost a v programu LIFE-2025-SAP-NAT-GOV – Veřejná správa a informace o přírodě pro granty nebo podobné formy podpory a ceny za následujících podmínek:

- výzvy musí být otevřené, široce zveřejněné a musí odpovídat standardům EU týkajícím se transparentnosti, rovného zacházení, střetu zájmů a důvěrnosti.

Finanční podpora třetím stranám bude akceptována v projektech, jejichž cílem je pomoci subjektům mimo projektové partnerství (*např. neziskovým organizacím, místním samosprávám nebo skupinám občanů*) při provádění nebo rozvoji místních iniciativ, které přispějí k dosažení cílů projektu.

V projektové žádosti musí být jasně uvedeno, proč je finanční podpora třetím stranám potřebná, jak bude řízena, a uveden seznam různých typů činností, na které může třetí strana získat finanční podporu. V návrhu musí být rovněž jasně popsány výsledky, kterých má být dosaženo.

Zeměpisná poloha (cílové země)

Návrhy se musí týkat činností, které probíhají ve způsobilých zemích (*viz výše*). Činnosti mimo způsobilé země musí být nezbytné k dosažení cílů EU v oblasti životního prostředí a klimatu a k zajištění účinnosti zásahů prováděných ve způsobilých zemích (*např. akce zaměřené na ochranu stěhovavých ptáků v zimovištích, akce prováděné na přeshraniční řece nebo projekty zaměřené na řešení environmentálních problémů, které nelze úspěšně nebo účinně vyřešit, pokud se akce neprovádějí také v nezpůsobilých zemích*).

7. Finanční a provozní kapacita a vyloučení

Finanční kapacita

Žadatelé musí mít **stabilní a dostatečné zdroje**, aby mohli projekty úspěšně realizovat a přispět svým podílem. Organizace, které se účastní více projektů, musí mít dostatečnou kapacitu pro realizaci všech projektů.

Kontrola finanční kapacity bude provedena na základě dokumentů, které budete muset nahrát do [Registru účastníků](#) během přípravy grantu (*např. výkaz zisků a ztrát a rozvaha, podnikatelský plán, zpráva o auditu vypracovaná schváleným externím*

⁴⁵ Viz například [Pokyny k financování činností souvisejících s tvorbou, prováděním, monitorováním a prosazováním právních předpisů a politik Unie](#).

auditem, která potvrzuje účetní závěrku za poslední uzavřený finanční rok atd.). Analýza bude založena na neutrálních finančních ukazatelích, ale zohlední i další aspekty, jako je závislost na financování z EU a deficit a příjmy v předchozích letech.

Kontrola se obvykle provádí u koordinátorů s výjimkou:

- veřejných subjektů (subjekty zřízené jako veřejný subjekt podle národního práva, včetně místních, regionálních nebo národních orgánů) nebo mezinárodních organizací
- pokud požadovaná částka grantu na projekt nepřesahuje 60 000 EUR.

V případě potřeby ji lze provést i pro přidružené subjekty.

Pokud se domníváme, že vaše finanční kapacita není uspokojivá, můžeme požadovat:

- další informace
 - režim zvýšené finanční odpovědnosti, tj. společnou a nerozdílnou odpovědnost všech příjemců nebo společnou a nerozdílnou odpovědnost přidružených subjektů (*viz níže, oddíl 10*)
 - předběžné financování vyplácené ve splátkách
 - (jednu nebo více) záruk předběžného financování (*viz níže, oddíl 10*).
- nebo
- navrhnout nulové předběžné financování
 - požádat o vaši výměnu nebo případně odmítnout celý návrh.

 Další informace naleznete v části [Pravidla pro ověřování právnických osob, jmenování LEAR a posuzování finanční kapacity](#).

Provozní kapacita

Žadatelé musí mít **know-how, kvalifikaci a zdroje** pro úspěšnou realizaci projektů a přispět svým dílem (včetně dostatečných zkušeností s projekty srovnatelné velikosti a povahy).

Tato kapacita bude posuzována společně s kritériem pro udělení grantu „Zdroje“ na základě způsobilosti a zkušeností žadatelů a jejich projektových týmů, včetně provozních zdrojů (lidských, technických a jiných), nebo (výjimečně) opatření navrhovaných k jejich získání do doby zahájení realizace úkolu.

Pokud je hodnocení kritéria pro udělení grantu kladné, má se za to, že žadatelé mají dostatečnou provozní kapacitu.

Uchazeči budou muset prokázat svou způsobilost prostřednictvím:

- obecných profilů (kvalifikace a zkušenosti) pracovníků odpovědných za řízení a provádění projektu
- popisu účastníků konsorcia (a případných předchozích projektů).

V případě potřeby mohou být vyžádány další podpůrné dokumenty, aby se potvrdila provozní kapacita žadatele.

Vyloučení

Žadatelé, na které se vztahuje **rozhodnutí EU o vyloučení** nebo se nacházejí v jedné z následujících **situací pro vyloučení**, které jim brání v získání finančních prostředků EU, se NEMOHOU zúčastnit⁴⁶:

- konkurz, ukončení činnosti, likvidace, soudní řízení, vyrovnání s věřiteli, pozastavení podnikatelské činnosti nebo jiná podobná řízení (včetně řízení pro osoby s neomezenou odpovědností za dluhy žadatele)
- porušení povinností v oblasti sociálního zabezpečení nebo daní (včetně případů, kdy tak učinily osoby s neomezenou odpovědností za dluhy žadatele)
- je vinen ze závažného profesního pochybení⁴⁷ (včetně případů, kdy se ho dopustí osoby s pravomocí zastupovat, rozhodovat nebo kontrolovat, skuteční majitelé nebo osoby, které jsou nezbytné pro udělení/realizaci grantu)
- se dopustil podvodu, korupce, napojení na zločineckou organizaci, praní špinavých peněz, trestných činů souvisejících s terorismem (včetně financování terorismu), dětské práce nebo obchodování s lidmi (včetně případů, kdy se ho dopustí osoby s pravomocí zastupovat, rozhodovat nebo kontrolovat, skuteční majitelé nebo osoby, které jsou nezbytné pro udělení/realizaci grantu)
- vykázal závažné nedostatky v dodržování hlavních povinností vyplývajících ze smlouvy o veřejné zakázce EU, grantové dohody, ceny, smlouvy s expertem nebo podobné smlouvy (včetně případů, kdy se ho dopustí osoby s pravomocí zastupovat, rozhodovat nebo kontrolovat, skuteční majitelé nebo osoby, které jsou nezbytné pro udělení/realizaci grantu)
- je vinen z nesrovnalostí ve smyslu čl. 1 odst. 2 Nařízení EU č. [2988/95](#) (včetně případů, kdy se ho dopustí osoby s pravomocí zastupovat, rozhodovat nebo kontrolovat, skuteční majitelé nebo osoby, které jsou nezbytné pro udělení/realizaci grantu)
- vytvořen pod jinou jurisdikcí s úmyslem obejít daňové, sociální nebo jiné právní povinnosti v zemi původu nebo vytvořil jiný subjekt za tímto účelem (včetně případů, kdy se ho dopustí osoby s pravomocí zastupovat, rozhodovat nebo kontrolovat, skuteční vlastníci nebo osoby, které jsou nezbytné pro udělení/realizaci grantu).
- úmyslně a bez řádného odůvodnění bránil⁴⁸ vyšetřování, kontrole nebo auditu prováděnému schvalujícím úředníkem EU (nebo jejím zástupcem či auditorem), úřadem OLAF, Evropským úřadem pro ochranu údajů nebo Evropským účetním dvorem.

Žadatelé budou rovněž odmítnuti, pokud se ukáže, že⁴⁹:

⁴⁶ Viz Články 138 a 143 Finančního nařízení EU [2024/2509](#).

⁴⁷ „Profesní pochybení“ zahrnuje zejména: porušení etických norem profese; protiprávní jednání s dopadem na profesní důvěryhodnost; porušení obecně uznávaných profesních etických norem; nepravdivá prohlášení/nepravdivé informace; účast v kartelu nebo jiné dohodě narušující hospodářskou soutěž; porušení práv duševního vlastnictví; pokus o ovlivnění rozhodovacích procesů zneužitím střetu zájmů nebo získání důvěrných informací od orgánů veřejné moci za účelem získání výhody; podněcování k diskriminaci, nenávisti nebo násilí nebo podobné činnosti v rozporu s hodnotami EU, kdy negativně ovlivňují nebo mohou ovlivnit plnění právního závazku.

⁴⁸ „Bráněním vyšetřování, kontrole nebo auditu“ se rozumí provádění činností, jejichž cílem nebo výsledkem je zabránit, ztížit nebo zdržet provádění jakékoli činnosti potřebné k provedení vyšetřování, kontroly nebo auditu, např. odmítnutí poskytnout nezbytný přístup do svých prostor nebo jiných prostor používaných pro obchodní účely, zatažení nebo odmítnutí poskytnout informace nebo poskytnutí nepravdivých informací.

⁴⁹ Viz Článek 143 Finančního nařízení EU [2024/2509](#).

- v průběhu zadávacího řízení uvedli nepravdivé informace požadované jako podmínka účasti nebo tyto informace neposkytli.
- se již dříve podíleli na přípravě výzvy, a to znamená narušení hospodářské soutěže, které nelze napravit jiným způsobem (střet zájmů).

8. Hodnocení a zadávací řízení (řízení o přidělení grantu)

Návrhy se budou **předkládat a hodnotit standardním postupem** (jednostupňové předkládání + jednostupňové hodnocení).

Všechny žádosti posoudí **hodnotící výbor** (za pomoci nezávislých externích odborníků). Návrhy budou nejprve zkontrolovány z hlediska formálních náležitostí (přípustnost a způsobilost, viz *oddíly 5 a 6*). Návrhy, které budou shledány přípustnými a způsobilými, budou hodnoceny (pro každé téma) podle kritérií provozní kapacity a kritérií pro udělení grantu (viz *oddíly 7 a 9*) a poté se seřadí podle dosažených bodů.

U návrhů se stejným počtem bodů (v rámci tématu nebo rozpočtového rámce) bude stanoveno **pořadí priorit** podle následujícího postupu:

Postupně se pro každou skupinu návrhů *ex aequo*, počínaje skupinou s nejvyšším počtem bodů a dále v sestupném pořadí, stanoví pořadí *ex aequo* podle počtu bodů, které jim byly přiděleny za kritérium pro udělení grantu „Dopad“. Pokud jsou tato hodnocení stejná, bude prioritou založena na jejich skóre v kritériu „Relevance“, poté „Kvalita“ a nakonec „Zdroje“.

Všechny návrhy budou informovány o výsledku hodnocení (**dopis s výsledkem hodnocení**). Úspěšné návrhy budou vyzvány k přípravě grantu; ostatní budou zařazeny na rezervní seznam nebo zamítnuty. Návrhům, které jsou pod prahovou hodnotou rozpočtu (tj. prošly, ale nebyly hodnoceny dostatečně vysoko, aby získaly finanční prostředky), bude udělena [Pečeť excellence](#).

⚠ Žádný závazek k financování – Výzva k přípravě grantu NEznamená formální závazek k financování. Před udělením grantu budeme muset ještě provést různé právní kontroly: *ověření právního subjektu, finanční způsobilosti, kontrolu vyloučení atd.*

Příprava grantu bude zahrnovat dialog s cílem doladit technické nebo finanční aspekty projektu a může vyžadovat další informace z vaší strany. Může také zahrnovat úpravy návrhu s ohledem na doporučení hodnotící komise nebo jiné připomínky. Předpokladem podpisu grantu bude jeho úplné splnění.

Pokud se domníváte, že postup hodnocení byl chybný, můžete **podat stížnost** (podle lhůt a postupů uvedených v dopise s výsledkem hodnocení). Upozorňujeme, že oznámení, která nebyla otevřena do 10 dnů od odeslání, se považují za zpřístupněná a lhůty se počítají od otevření/zpřístupnění (viz také [Podmínky portálu Funding and Tenders](#)). Upozorňujeme také, že u stížností podaných elektronicky mohou být omezeny znaky.

9. Kritéria pro udělení

Kritéria pro udělení grantu v rámci této výzvy jsou následující:

1. Relevance (0-20 bodů)

- Relevance s cíli příslušného podprogramu LIFE a se specifickými prioritami výzvy k předkládání návrhů a případně popisem tématu

- Koncepce a metodika: správnost celkové intervenční logiky
- Rozsah, v jakém návrh nabízí vedlejší přínosy a podporuje synergie s jinými oblastmi politiky, které jsou důležité pro dosažení cílů politiky v oblasti životního prostředí a klimatu.

2. Dopad (0-20 bodů)

- Ambice a důvěryhodnost dopadů, které se očekávají v průběhu projektu a/nebo po jeho skončení v důsledku činností, včetně zajištění toho, aby nedošlo k podstatnému poškození ostatních konkrétních cílů programu LIFE
- Udržitelnost výsledků projektu po jeho skončení a kvalita opatření pro využití výsledků projektu
- Potenciál pro opakování výsledků projektu ve stejném nebo jiném odvětví nebo na jiném místě nebo pro jeho rozšíření veřejnými nebo soukromými subjekty nebo prostřednictvím mobilizace větších investic nebo finančních zdrojů (katalytický potenciál).

3. Kvalita (0-20 bodů)

- Jasnost, relevantnost a proveditelnost pracovního plánu, vhodné geografické zaměření činností.
- Identifikace a mobilizace příslušných zúčastněných stran.
- Kvalita plánu monitorování a vykazování dopadů.
- Vhodnost a kvalita opatření pro komunikaci a šíření projektu a jeho výsledků mezi různé cílové skupiny.

4. Zdroje (0-20 bodů)

- Složení projektového týmu – z hlediska odborných znalostí, dovedností a odpovědností a vhodnosti řídicí struktury.
- Přiměřenost rozpočtu a zdrojů a jejich soulad s pracovním plánem.
- Transparentnost rozpočtu, tj. nákladové položky by měly být dostatečně popsány.
- Rozsah, v jakém je zohledněn a zmírněn dopad projektu na životní prostředí, včetně využití zadávání veřejných zakázek s ohledem na životní prostředí. Přínosem by bylo použití uznávaných metod pro výpočet enviromentální stopy projektu (*např. metody Enviromentální stopy projektu (PEF) nebo Ekologické stopy organizace (OEF) nebo podobných metod⁵⁰*) nebo systémů environmentálního řízení (*např. Systému environmentálního řízení a auditu (EMAS)*).
- Poměr mezi hodnotou návrhu a vynaloženými penězi.

Bonusové body:

- **Bonus 1:** Návrh nabízí výjimečné synergie a podporuje významné společné přínosy mezi podprogramy LIFE (2 body).
- **Bonus 2:** Návrh se provádí především v nejvzdálenějších regionech. Pokud jsou pro potřeby řešené ve výzvě k předkládání návrhů relevantní specifické regionální rysy, *např. ostrovy pro odpady, uhelné regiony pro čistou energii atd.*, lze bonus rozšířit na další zeměpisné oblasti se specifickými potřebami a zranitelností (2 body).

⁵⁰ Viz seznam na https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/PEFCR_OEFSR_en.htm.

- **Bonus 3:** Návrh významně navazuje na výsledky jiných projektů financovaných EU nebo je rozšiřuje (2 body).
- **Bonus 4:** Návrh má výjimečný katalytický potenciál (2 body).
- **Bonus 5:** Návrh předpokládá nadnárodní spolupráci mezi způsobilými zeměmi, která je nezbytná pro zajištění dosažení cílů projektu (2 body).

Kritérium udělení	Min. počet bodů pro úspěch	Maximální počet bodů	Vážení
Relevance	10	20	1
Dopad	10	20	1.5
Kvalita	10	20	1
Zdroje	10	20	1
Celkový vážený počet bodů (pro úspěch, bez bonusu)	55	90	N/A
Bonus 1	n/a	2	1
Bonus 2	n/a	2	1
Bonus 3	n/a	2	1
Bonus 4	n/a	2	1
Bonus 5	n/a	2	1
Celkový vážený počet bodů (pro úspěch, s bonusem)	55	90 až 100	N/A

Maximální počet bodů (úplné návrhy): 90 až 100 bodů.

Individuální prahové hodnoty pro jednotlivá kritéria (úplné návrhy): 10/20, 10/20, 10/20 a 10/20 bodů (před vážením).

Celkový práh (úplné návrhy): 55 bodů (po vážení).

Financování (v rámci dostupného rozpočtu výzvy) bude zvažováno u návrhů, které splní individuální prahové hodnoty A ZÁROVEŇ celkovou prahovou hodnotu. Ostatní návrhy budou zamítnuty.

10. Právní a finanční nastavení grantových dohod

Pokud projdete hodnocením, bude váš projekt pozván k přípravě grantu, kde budete vyzváni, abyste společně s projektovým úředníkem EU připravili grantovou dohodu.

Tato grantová dohoda stanoví rámec vašeho grantu a jeho podmínky, zejména pokud jde o výstupy, podávání zpráv a platby.

Vzorovou grantovou dohodu, která bude použita (a všechny další příslušné šablony a pokyny), naleznete v [Referenčních dokumentech na Portálu](#).

Datum zahájení a doba trvání projektu

Datum zahájení a doba trvání projektu budou stanoveny v grantové dohodě (*List s údaji, bod 1*). Obvykle se datum zahájení stanoví po podpisu grantu. Výjimečně lze z řádně odůvodněných důvodů stanovit datum zahájení se zpětnou platností – nikdy však ne dříve než v den podání návrhu.

Doba trvání projektu: orientačně 36 až 84 měsíců.

Prodloužení je možné, pokud je řádně zdůvodněno, a to formou dodatku.

Milníky a výstupy

Milníky a výstupy každého projektu budou řízeny prostřednictvím Systému řízení grantů na Portálu a budou uvedeny v Příloze 1 Grantové dohody.

Forma grantu, míra financování a maximální výše grantu

Parametry grantu (*maximální výše grantu, míra financování, celkové způsobilé náklady atd.*) budou stanoveny v Grantové dohodě (*List s údaji, bod 3 a článek 5*).

Rozpočet projektu (požadovaná částka grantu): viz bod 3 výše.

Přidělený grant může být nižší než požadovaná částka.

Jedná se o smíšený grant založený na rozpočtu a skutečných nákladech (skutečné náklady s prvky jednotkových nákladů a paušální sazby). To znamená, že z něj budou hrazeny POUZE určité typy nákladů (způsobilé náklady) a náklady, které byly *skutečně* vynaloženy na váš projekt (NE náklady uvedené v *rozpočtu*). V případě jednotkových nákladů a paušálních sazeb můžete účtovat částky vypočtené tak, jak je vysvětleno v Grantové dohodě (viz čl. 6 a Přílohy 2 a 2a).

Náklady budou proplaceny v míře financování stanovené v Grantové dohodě (maximálně **60 %**).

O vyšší míru financování projektu můžete požádat, pokud je váš projekt „projektem zaměřeným výhradně na prioritní stanoviště/druhy“ (**75 %**), tj. zaměřený výhradně na:

- prioritní stanoviště nebo druh pro provádění Směrnice EU o stanovištích [92/43](#), jak jsou uvedeny v příslušných přílohách této Směrnice
- druh ptáka, který Výbor pro přizpůsobení se technickému a vědeckému pokroku zřízený podle Článku 16 Směrnice EU o ptácích [2009/147](#)⁵¹ považuje za „prioritní pro financování“.
- typ stanoviště nebo druh uvedený v přílohách Směrnice o stanovištích 92/43, jehož stav z hlediska ochrany byl v nejnovějších dostupných hodnoceních na úrovni EU a národních biogeografických regionů vyhodnocen jako nepříznivý – špatný a s klesající tendencí (U2-).
- typ stanoviště nebo druh (jiný než druh ptáka), jehož stav ohrožení na úrovni EU byl v nejaktuálnější zveřejněné verzi evropského [Červeného](#)

⁵¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7).

[seznamu druhů](#) nebo [Červeného seznamu stanovišť](#) vyhodnocen jako "ohrožený" nebo horší, a to i na územích, na která se tyto seznamy nevztahují.

- jakákoli jiná stanoviště nebo druhy na územích, na něž se nevztahují evropské červené seznamy druhů nebo stanovišť, jejichž stav ohrožení byl v nejaktuálnější zveřejněné verzi celosvětových červených seznamů druhů nebo stanovišť Mezinárodního svazu ochrany přírody (IUCN) vyhodnocen jako „ohrožený" nebo horší.
- ve výjimečných případech a na základě odborně posouzených vědeckých důkazů všechny nově popsané druhy, které by měly být považovány za ohrožené, ale dosud nebyly předmětem hodnocení červeného seznamu IUCN na úrovni EU nebo na celosvětové úrovni.

 Žadatelé musí ve svém návrhu prokázat, že všechny činnosti jsou jasně zaměřeny na prospěch stanovišť nebo druhů, které jsou způsobilé pro vyšší (75%) míru spolufinancování.

Granty NESMÍ vytvářet zisk (tj. přebytek příjmů + grant EU nad náklady). Ziskové organizace musí vykázat své příjmy a v případě zisku jej odečteme od konečné výše grantu (viz čl. 22 odst. 3).

Upozorňujeme, že maximální výše grantu pro každého příjemce bude stanovena v Grantové dohodě. Příjemci se však mohou rozhodnout rozdělit grantové prostředky jinak v souladu s tím, co si dohodli ve smlouvě o konsorciu (viz také oddíl 13).

Dále upozorňujeme, že konečná částka grantu může být snížena v případě nedodržení Grantové dohody (např. nesprávná realizace, porušení povinností atd.).

Rozpočtové kategorie a pravidla způsobilosti nákladů

Rozpočtové kategorie a pravidla způsobilosti nákladů jsou stanoveny v Grantové dohodě (List s údaji, bod 3, článek 6 a příloha 2).

- Při vyplňování souhrnné tabulky rozpočtu (přímo online v části A Formuláře žádosti) klikněte na znak „?", který se objevuje na každé obrazovce, a pečlivě zkontrolujte pokyny pro správné vyplnění jednotlivých oddílů.

Rozpočtové kategorie pro tuto výzvu:

- A. Osobní náklady
 - A.1 Zaměstnanci, A.2 Fyzické osoby na základě přímé smlouvy, A.3 Vysílané osoby
 - A.4 Vlastníci malých a středních podniků a příjemci z řad fyzických osob
 - A.5 Dobrovolníci
- B. Náklady na subdodávky
- C. Náklady na nákupy
 - C.1 Cestovné a stravné
 - C.2 Vybavení
 - C.3 Ostatní zboží, práce a služby
- D. Ostatní kategorie nákladů
 - D.1 Finanční podpora třetím stranám
 - D.2 Nákup pozemků

– E. Nepřímé náklady

Zvláštní podmínky způsobilosti nákladů pro tuto výzvu:

- osobní náklady:
- vlastník MSP/fyzická osoba – jednotkové náklady⁵² : Ano
- jednotkové náklady dobrovolníků⁵³: Ano (bez nepřímých nákladů)
- jednotkové náklady na cestovné a stravné⁵⁴: Ne (pouze skutečné náklady).
- náklady na vybavení: plné náklady + odpisy pro uvedené vybavení (*- za zvláštních podmínek stanovených v Grantové dohodě (čl. 6.2.C.2) a v souvislosti se zvláštním ustanovením o trvanlivosti (používat a udržovat po dobu 5 let od ukončení nebo akce; příloha 5)*).
- ostatní kategorie nákladů:
 - náklady na finanční podporu třetím stranám: povoleno pro granty nebo podobné projekty a ceny; maximální celková částka na finanční podporu třetím stranám 100 000 EUR; maximální částka na jednu třetí stranu 20 000 EUR.
 - náklady na nákup pozemku: za podmínek uvedených v čl. 6.2 - D.2 Způsobilé a nezpůsobilé náklady a příspěvky Obecné grantové dohody LIFE. Žadatel se musí ve svém návrhu zabývat každou z těchto podmínek a vysvětlit, jak je každá z nich splněna nebo bude splněna v průběhu projektu. Tyto podmínky se týkají například příspěvku k integritě soustavy Natura 2000, záruky, že v dlouhodobém horizontu bude pozemek využíván v souladu se specifickými cíli programu LIFE, skutečnosti, že nákup pozemku je jediným nebo nákladově nejefektivnějším způsobem, jak dosáhnout požadovaného výsledku ochrany přírody atd.
 - paušální nepřímé náklady: 7 % způsobilých přímých nákladů (kategorie A-D, s výjimkou nákladů na dobrovolníky a vyňatých specifických kategorií nákladů (nákup pozemků), pokud existují).
 - DPH: neodpočitatelná DPH je způsobilá (upozorňujeme však, že od roku 2013 NENÍ způsobilá DPH placená příjemcem, který je veřejným subjektem jednajícím jako orgán veřejné moci).
- ostatní:
 - věcné příspěvky zdarma jsou povoleny, ale jsou nákladově neutrální, tj. nelze je vykázat jako náklady.
 - zahajovací schůzka: náklady na zahajovací schůzku organizovanou orgánem poskytujícím grant jsou způsobilé (cestovní náklady pro maximálně 2 osoby, zpáteční letenka do Bruselu a ubytování na jednu noc) pouze v případě, že se schůzka koná po datu zahájení projektu stanoveném v grantové dohodě; datum zahájení lze v případě potřeby změnit prostřednictvím dodatku.

⁵² [Rozhodnutí](#) Komise ze dne 20. října 2020, kterým se povoluje použití jednotkových nákladů na osobní náklady vlastníků malých a středních podniků a příjemců, kteří jsou fyzickými osobami nepobírajícími mzdu za práci, kterou sami vykonávají v rámci akce nebo pracovního programu (C(2020)7115).

⁵³ [Rozhodnutí](#) Komise ze dne 10. dubna 2019, kterým se povoluje používání jednotkových nákladů pro vykazování osobních nákladů na práci vykonávanou dobrovolníky v rámci akce nebo pracovního programu (C(2019)2646).

⁵⁴ [Rozhodnutí](#) Komise ze dne 12. ledna 2021, kterým se povoluje použití jednotkových nákladů na cestovní náklady, náklady na ubytování a pobyt v rámci akce nebo pracovního programu v rámci víceletého finančního rámce na období 2021-2027 (C(2021)35).

- webové stránky projektu: způsobilé jsou náklady na komunikaci týkající se prezentace projektu na webových stránkách účastníků nebo na účtech sociálních sítí; náklady na *samostatné* webové stránky projektu nejsou způsobilé, pokud nejsou řádně odůvodněny cíli projektu.
- společné informační a propagační činnosti: předpokládat zdroje pro zvýšení synergie mezi akcemi podporovanými programem LIFE a EU a jejich zviditelnění.
- jiné nezpůsobilé náklady: Ne

⚠ Náklady na dobrovolníky – náklady na dobrovolníky nejsou klasickou kategorií nákladů. Nejedná se o žádné náklady, protože dobrovolníci pracují zdarma, ale přesto je možné je do rozpočtu přidat v podobě předem stanovených jednotkových nákladů (na dobrovolníka) a umožnit tak využít práce dobrovolníků pro grant (zvýšením částky úhrady až do výše 100 % normálních nákladů, tj. jiných kategorií nákladů než dobrovolníci). Více informací naleznete v dokumentu [AGA - Anotovaná grantová dohoda, článek 6.2.A.5](#).

Podávání zpráv a platební ujednání

Způsoby podávání zpráv a plateb jsou stanoveny v Grantové dohodě (*List s údaji, bod 4 a články 21 a 22*).

Po podpisu grantu obvykle obdržíte **předběžné financování**, abyste mohli začít pracovat na projektu (obvykle ve výši **30 %** maximální částky grantu, výjimečně méně nebo žádné předběžné financování). Předběžné financování bude vyplaceno 30 dní od vstupu v platnost/finanční záruky (pokud je vyžadována) - podle toho, co nastane později.

Se zprávou o **předběžném** financování bude spojena jedna nebo více **dodatečných plateb předběžného financování**.

U delších nebo složitějších projektů se navíc může očekávat, že předložíte jednu nebo více zpráv o pokroku, které nejsou spojeny s platbami.

Vyplacení zůstatku: Na konci projektu vám vypočítáme konečnou výši grantu. Pokud bude součet dřívějších plateb vyšší než konečná výše grantu, požádáme vás (vašeho koordinátora) o vrácení rozdílu (vrácení prostředků).

Veškeré platby jsou vypláceny koordinátorovi.

⚠ Upozorňujeme, že platby budou automaticky sníženy, pokud máte vy nebo některý z členů vašeho konsorcia nesplacené dluhy vůči EU (orgánu poskytujícímu grant nebo jiným orgánům EU). Tyto dluhy budou námi započteny – v souladu s podmínkami stanovenými v grantové dohodě (*viz článek 22*).

Upozorňujeme také, že jste povinni **vést záznamy** o všech provedených pracích a vykázaných nákladech.

Záruky předběžného financování

Pokud je požadována záruka předběžného financování, bude stanovena v Grantové dohodě (*List s údaji, bod 4*). Její výše bude stanovena v průběhu přípravy grantu a obvykle bude stejná nebo nižší než předběžné financování vašeho grantu.

Záruka by měla být v eurech a vystavena schválenou bankou/finanční institucí se sídlem v členském státě EU. Pokud máte sídlo v zemi mimo EU a chcete poskytnout záruku od banky/finanční instituce ve vaší zemi, kontaktujte nás (může být výjimečně

akceptována, pokud nabízí rovnocenné zajištění). Částky zablokované na bankovních účtech NEBUDOU jako finanční záruky akceptovány.

Záruky předběžného financování jsou obvykle požadovány od koordinátora pro konsorcium. Musí být poskytnuty během přípravy grantu, a to včas, aby bylo možné provést předběžné financování (naskenovaná kopie prostřednictvím Portálu A ZÁROVEŇ originál poštou).

Po dohodě s námi může být bankovní záruka nahrazena zárukou třetí strany.

Záruka bude uvolněna na konci grantu v souladu s podmínkami stanovenými v Grantové dohodě (článek 23).

Certifikáty

V závislosti na typu akce, výši grantu a typu příjemců můžete být požádáni o předložení různých certifikátů. Typy, harmonogramy a prahové hodnoty pro jednotlivá osvědčení jsou stanoveny v grantové dohodě (List s údaji, bod 4 a článek 24).

Režim odpovědnosti za vrácení prostředků

Režim odpovědnosti za vrácení prostředků bude stanoven v Grantové dohodě (List s údaji, bod 4.4 a článek 22).

Pro příjemce je to jedna z následujících možností:

- omezená společná a nerozdílná odpovědnost s individuálními stropy – každý *příjemce* do maximální výše svého grantu
 - bezpodmínečná společná a nerozdílná odpovědnost – *každý příjemce až do výše maximální částky grantu na akci*
- nebo
- individuální finanční odpovědnost – každý *příjemce odpovídá pouze za své dluhy*.

Kromě toho může orgán poskytující grant požadovat společnou a nerozdílnou odpovědnost přidružených subjektů (s jejich příjemcem).

Ustanovení týkající se provádění projektu

Pravidla pro práva duševního vlastnictví: viz *Vzorová grantová dohoda (článek 16 a příloha 5)*:

- práva na užívání výsledků: Ano

Komunikace, šíření a zviditelnění financování: viz *Vzorová grantová dohoda (článek 17 a příloha 5)*:

- plán komunikace a šíření informací: Ano
- další komunikační a propagační činnosti: Ano
- speciální loga: Ano

Zvláštní pravidla pro provádění akce: viz *Vzorová grantová dohoda (článek 18 a příloha 5)*:

- trvanlivost: Ano

– specifická pravidla pro tzv blending operace: Ne

Další specifika

Dohoda o konsorciu: Ano

Nedodržení pravidel a porušení dohody

Grantová dohoda (kapitola 5) stanoví opatření, která můžeme přijmout v případě porušení Dohody (a dalších problémů s nedodržením podmínek).

 Další informace naleznete v části [AGA - Anotovaná grantová dohoda](#).

11. Jak předložit žádost

Všechny návrhy musí být podány přímo online prostřednictvím elektronického Systému na portálu Funding & Tenders. Papírové žádosti se NEpřijímají.

Podání žádosti je **dvoufázové**:

a) vytvořit si uživatelský účet a zaregistrovat svou organizaci

Pro použití Systému pro předkládání žádostí (jediný způsob, jak podat žádost) si všichni účastníci musí [vytvořit uživatelský účet EU Login](#).

Jakmile máte účet EU Login, můžete [svou organizaci zaregistrovat](#) v Registru účastníků. Po dokončení registrace obdržíte devítimístný identifikační kód účastníka (PIC).

b) předložit návrh

Vstupte do Systému elektronického předkládání návrhů přes stránku Téma v sekci [Výzvy k předkládání návrhů](#) (nebo u výzev zaslaných prostřednictvím pozvání k předložení návrhu přes odkaz uvedený v dopise s pozvánkou).

Svůj návrh předložte ve 4 částech, a to následovně:

- Část A obsahuje administrativní informace o žádajících organizacích (budoucí koordinátor, příjemci, přidružené subjekty a přidružení partneři) a souhrnný rozpočet návrhu. Vyplňte ji přímo online
- Část B (popis akce) se týká technického obsahu návrhu. Stáhněte si povinnou šablonu ve Wordu ze Systému pro předkládání návrhů, vyplňte ji a nahrajte ji jako soubor PDF.
- Část C obsahující další údaje o projektu. Vyplňuje se přímo online.
- Přílohy (*viz oddíl 5*). Nahrajte je jako soubor PDF (jeden nebo více souborů v závislosti na slotech). V závislosti na typu souboru je někdy možné nahrát i soubor v Excelu.

Návrh musí dodržet **stránkový limit** (*viz oddíl 5*); na nadbytečné stránky nebude brán zřetel.

Dokumenty musí být v Systému pro předkládání návrhů nahrány do **správné kategorie**, jinak může být návrh považován za neúplný, a tudíž nepřijatelný.

Návrh musí být předložen **před termínem výzvy** (*viz oddíl 4*). Po uplynutí této lhůty je systém uzavřen a návrhy již nelze předkládat.

Po odeslání návrhu obdržíte **potvrzující e-mail** (s datem a časem podání žádosti). Pokud tento potvrzující e-mail neobdržíte, znamená to, že váš návrh NEBYL podán. Pokud se domníváte, že je to způsobeno chybou v Systému pro podávání návrhů, měli byste neprodleně podat stížnost prostřednictvím [webového formuláře IT Helpdesku](#), vysvětlit okolnosti a přiložit kopii návrhu (a pokud možno snímky obrazovky, které ukáží, co se stalo).

Podrobnosti o procesech a postupech jsou popsány v [Online příručce](#). Online příručka obsahuje také odkazy na často kladené dotazy a podrobné pokyny týkající se systému elektronické výměny na Portálu.

12. Pomoc

Pokud je to možné, ***pokuste se najít potřebné odpovědi sami*** v tomto a dalších dokumentech (máme omezené zdroje pro vyřizování přímých dotazů):

- [Online příručka](#)
- [Často kladené dotazy k Portálu](#) (pro obecné dotazy)
- [Často kladené dotazy na webových stránkách LIFE](#)
- [Informační dny LIFE](#)

Pravidelně také navštěvujte stránku Téma, protože na ní budeme zveřejňovat aktualizace výzev. (V případě pozvánek vás budeme při aktualizaci výzvy kontaktovat přímo).

Kontakt

Pouze v případě, že jste ve výše uvedených odkazech nenašli odpověď, můžete se obrátit na:

- pro individuální dotazy na Systém/Portál: [IT Helpdesk](#)
- pro dotazy, které se netýkají IT: CINEA-LIFE-ENQUIRIES@ec.europa.eu.

⚠ Své dotazy zasílejte nejpozději 7 dní před termínem pro předložení návrhů (viz oddíl 4) A ZÁROVEŇ jasně uveďte odkaz na výzvu a téma, kterého se váš dotaz týká (viz titulní strana).

13. Důležité**DŮLEŽITÉ**

- **Nečekejte na konec – vyplňte** žádost s dostatečným předstihem před termínem pro předložení návrhů, abyste se vyhnuli případným **technickým problémům** na poslední chvíli. Problémy způsobené podáním na poslední chvíli (*např. přetížení apod.*) jdou zcela na vaše riziko. Termíny výzev NELZE prodloužit.
- Pravidelně **navštěvujte** stránku Téma na Portálu. Budeme ji využívat ke zveřejňování aktualizací a dalších informací o výzvě (aktualizace výzvy a tématu).
- **Elektronický výměnný systém Portálu *Funding and Tenders*** – Podáním žádosti všichni účastníci **souhlasí s** používáním elektronického výměnného systému v souladu s [Podmínkami Portálu](#).
- **Registrace** – Před podáním žádosti musí být všichni příjemci, přidružené subjekty a přidružení partneři zaregistrováni v [Registru účastníků](#). Identifikační kód účastníka (PIC) (jeden pro každého účastníka) je povinný pro formulář žádosti.
- **Role v konsorciu** – Při vytváření konsorcia byste měli myslet na organizace, které vám pomohou dosáhnout cílů a řešit problémy.

Role by měly být rozděleny podle úrovně účasti na projektu. Hlavní účastníci by se měli účastnit jako **příjemci** nebo **přidružené subjekty**; ostatní subjekty se mohou účastnit jako přidružení partneři, subdodavatelé, třetí strany poskytující věcné příspěvky. **Přidružení partneři** a třetí strany poskytující věcné příspěvky by měli nést své vlastní náklady (nestanou se formálními příjemci finančních prostředků EU). **Subdodávky** by měly obvykle tvořit omezenou část a musí být prováděny třetími stranami (nikoli jedním z příjemců/přidružených subjektů). Subdodávky přesahující 30 % celkových způsobilých nákladů musí být v žádosti odůvodněny.

- **Koordinátor** – V případě grantů pro více příjemců se příjemci účastní jako konsorcium (skupina příjemců). Musí si zvolit koordinátora, který se bude starat o řízení a koordinaci projektu a bude zastupovat konsorcium vůči orgánu poskytujícímu grant. V případě grantů pro jednoho příjemce bude koordinátorem automaticky jediný příjemce.
- **Přidružené subjekty** – žadatelé se mohou účastnit s přidruženými subjekty (tj. subjekty spojenými s příjemcem, které se účastní akce s podobnými právy a povinnostmi jako příjemci, ale nepodepisují grant, a proto se sami nestávají příjemci). Tyto subjekty získají část grantových prostředků, a proto musí splňovat všechny podmínky výzvy a být potvrzeny (stejně jako příjemci); nezapočítávají se však do minimálních kritérií způsobilosti pro složení konsorcia (pokud existují). Pokud se na vašem projektu podílejí přidružené subjekty, nezapomeňte v rámci své žádosti předložit dokumenty prokazující jejich přidružené propojení s vaší organizací.
- **Přidružení partneři** – žadatelé se mohou účastnit s přidruženými partnery (tj. partnerské organizace, které se účastní akce, ale bez nároku na získání peněz z grantu). Účastní bez finančních prostředků, a proto nemusí být potvrzeni.
- **Smlouva o konsorciu** – Z praktických a právních důvodů se doporučuje zavést interní opatření, která vám umožní řešit výjimečné nebo nepředvídané okolnosti (ve všech případech, i když nejsou podle Grantové dohody povinné). Smlouva o konsorciu vám také dává možnost přerozdělit grantové prostředky podle vlastních vnitřních zásad a parametrů konsorcia (například jeden příjemce může přerozdělit své grantové prostředky jinému příjemci). Smlouva o konsorciu vám tedy umožňuje přizpůsobit grant EU potřebám uvnitř vašeho konsorcia a může vám také pomoci chránit vás v případě sporů.

Vyrovnaný rozpočet projektu – žádosti o grant musí zajistit vyrovnaný rozpočet projektu a dostatek dalších zdrojů pro úspěšnou realizaci projektu (*např. vlastní příspěvky, příjmy z akce, finanční příspěvky třetích stran atd.*). Můžete být požádáni o snížení odhadovaných nákladů, pokud jsou nezpůsobilé (včetně nadměrných).

- **Ukončené/probíhající projekty** – Návrhy na projekty, které již byly ukončeny, budou zamítnuty; návrhy na projekty, které již byly zahájeny, budou posuzovány případ od případu (v tomto případě nelze proplatit náklady na činnosti, které se uskutečnily před datem zahájení projektu/předložení návrhu).
- **Pravidlo neziskovosti** – granty NESMÍ vytvářet zisk (tj. přebytek příjmů + grant EU nad náklady). Toto zkontrolujeme na konci projektu.
- **Zákaz kumulace finančních prostředků / zákaz dvojího financování** – Kumulace finančních prostředků z rozpočtu EU je přísně zakázána (s výjimkou tzv. akcí EU „Synergie“). Mimo tyto akce Synergie může každá akce obdržet pouze JEDEN grant z rozpočtu EU a nákladové položky nemohou být v žádném případě vykázány v rámci dvou grantů EU; projekty musí být koncipovány jako různé akce, jasně vymezené a oddělené pro každý grant (bez překryvů).
- **Kombinace s provozními granty EU** – Kombinace s provozními granty EU je možná, pokud projekt zůstane mimo pracovní program provozního grantu a pokud zajistíte, aby nákladové položky byly ve vašem účetnictví jasně odděleny a NEBYLY vykázány dvakrát (viz [AGA - Anotovaná grantová dohoda, článek 6.2.E](#)).
- **Více návrhů** – Žadatelé mohou v rámci téže výzvy předložit více než jeden návrh na různé projekty (a získat na ně finanční prostředky).
Organizace se mohou účastnit několika návrhů.
ALE: pokud bude podáno více návrhů na *velmi podobné* projekty, bude přijata a hodnocena pouze jedna žádost; žadatelé budou vyzváni, aby ty ostatní stáhli (nebo budou zamítnuty).
- **Opětovné předložení** – Návrhy se mohou měnit a znovu předkládat až do uplynutí lhůty pro podání.
- **Zamítnutí** – Podáním žádosti všichni žadatelé přijímají podmínky Výzvy stanovené v tomto dokumentu Výzvy (a v dokumentech, na které se odkazuje). Žádosti, které nebudou splňovat všechny podmínky Výzvy, budou zamítnuty. To platí i pro žadatele: Všichni žadatelé musí splňovat kritéria; pokud některý z nich nesplňuje, musí být nahrazen, jinak bude celý návrh zamítnut.
- **Zrušení** – mohou nastat okolnosti, které si vyžádají zrušení Výzvy. V takovém případě budete informováni prostřednictvím aktualizace Výzvy nebo tématu. Upozorníme, že zrušení je bez nároku na náhradu.
- **Jazyk** – návrh můžete předložit v jakémkoli úředním jazyce EU (abstrakt/shrnutí projektu by však měl být vždy v angličtině). Z důvodu efektivity vám důrazně doporučujeme, abyste celou žádost podávali v angličtině.

- **Transparentnost** - V souladu s článkem 38 [Finančního nařízení EU](#) jsou informace o udělených grantech EU každoročně zveřejňovány na [internetových stránkách Europa](#).

To zahrnuje:

- názvy příjemců
- adresy příjemců
- účel, na který byl grant udělen
- maximální výši uděleného grantu.

Od zveřejnění lze výjimečně upustit (na základě odůvodnění a řádně podložené žádosti), pokud existuje riziko, že by zveřejnění mohlo ohrozit vaše práva a svobody podle Listiny základních práv EU nebo poškodit vaše obchodní zájmy.

- **Ochrana údajů** – předložení návrhu v rámci této výzvy zahrnuje shromažďování, používání a zpracování osobních údajů. Tyto údaje budou zpracovávány v souladu s platným právním rámcem. Budou zpracovávány výhradně za účelem hodnocení vašeho návrhu, následné správy vašeho grantu a v případě potřeby monitorování, hodnocení a komunikace programu. Podrobnosti jsou vysvětleny v [Prohlášení o ochraně osobních údajů na portálu Funding and Tenders](#).